Ազգ
Azg armenian daily
Օգոստոս 31
Երեքշաբթի
1993
ՌԱՄԿԱՎԱՐ
ԱԶԱՏԱԿԱՆ ՕՐԱԹԵՐԹ
Գ տարի, թիվ 166 (417)
գինը՝ 10 ռ.
դասիչ 69149
Երեւան 375010
Հանրապետության 47
հեռ. 581841, ֆաքս 562941
տելեքս 243266 CPIRI SU

Կարճ

ԿՀՎ-ն բացում է արխիվները

Մ. Նահանգների տեղեկատվության կազմակերպության՝ ԿՀՎ-ի նոր պետի որոշմամբ երեկ բացվեցին 1950–63 թթ. արխիվները, որոնք պարունակում են խիստ հետաքրքրական նյութեր հատկապես Կուբայում եւ Իրանում հեղաշրջում կատարելու մասին: Ամերիկյան որոշ պաշտոնյաների կարծիքով, արխիվների բացումը կարող է հարվածել ԿՀՎ-ի հեղինակությանը:

Տարերային աղետ Չինաստանում

Ուրբաթ օրը խորտակվել է Չինաստանի հեռավոր արեւմուտքի Խինգայ նահանգում գտնվող Գուհոու ամբարտակը: Ըստ պաշտոնական հաղորդման, հեղեղվել է մի քանի գյուղ, առնվազն 223 մարդ զոհվել եւ հազարավորներն էլ վիրավորվել են: Որոնումները դեռեւս շարունակվում են: ■

Կարգավորում

Մոսկովյան հանդիպումը սեպտեմբերի 5-ին

Հայաստանի պաշտոնական աղբյուրները նախատեսում էին, որ օգոստոսի 30-ից մինչեւ սեպտեմբերի 1-ը Մոսկվայում կանցկացվեն ԵԱՀԽ Մինսկի խմբի ոչ պաշտոնական խորհրդակցություններ: Սակայն ՀՀ նախագահի մամուլի քարտուղար Արամ Աբրահամյանը երեկ հայտնեց, թե հանդիպումը հետաձգվել է ադրբեջանական կողմի խնդրանքով եւ ըստ երեւույթին կկայանա սեպտեմբերի 5-ին: Հայտնի է, որ Մինսկի խմբի քննարկմանը կներկայացվեն ԵԱՀԽ նոր ժամանակացույցի, երկկողմ հարաբերությունների աջակցելու հետ կապված հարցեր: Մոսկովյան հանդիպմանը Հայաստանը կներկայացնի առաջին փոխարտգործնախարար Ժիրայր Լիպարիտյանը: Նախօրեին՝ օգոստոսի 27-ին ՀՀ նախագահ Լեւոն Տեր-Պետրոսյանն արդեն ընդունել էր Ռուսաստանի Դաշնության նախագահի հատուկ հանձնարարությունների գծով դեսպան Վլադիմիր Կազիմիրովին եւ քննարկել ԵԱՀԽ շրջանակներում ղարաբաղյան հարցի կարգավորման, մասնավորապես՝ Մոսկվայում տեղի ունենալիք Մինսկի խմբի ոչ պաշտոնական հանդիպման խնդիրները:

Այդ առթիվ պրն. Կազիմիրովն արդեն հանդիպումներ էր ունեցել նաեւ Բաքվում եւ Ստեփանակերտում եւ ճշգրտել կողմերի դիրքորոշումներն ու առաջարկությունները: Միեւնույն ժամանակ, ԼՂՀ արտգործնախարար Արկադի Ղուկասյանը, կապ ունենալով Կազիմիրովի հետ հանդիպման արդյունքները, հայտարարել է, թե Ռուսաստանը պատրաստակամություն է հայտնել աջակցել Ադրբեջանի եւ ԼՂՀ պաշտոնական ներկայացուցիչների միջեւ ուղիղ երկխոսությանը: Ղարաբաղյան կողմը մեծ ուշադրություն է դարձրել երաշխիքներին եւ ռազմական գործողությունների չվերսկսման մեխանիզմներին: Իր հերթին, Ռուսաստանի արտգործնախարարության ինֆորմացիայի եւ մամուլի դեպարտամենտի տնօրեն Գրիգորի Կարասինը նույն օրը հայտարարել է, թե Ռուսաստանը խորապես մտահոգված է ղարաբաղյան հակամարտության իրավիճակի սրմամբ, եւ հատկապես Ադրբեջանի հարավարեւմտյան շրջաններում Ղարաբաղի հայերի զինված ստորաբաժանումների առաջխաղացմամբ, ինչը հանգեցրել է խաղաղ բնակչության իրարանցմանը եւ նոր փախստականների հոսքին: Նա նաեւ նշել է, թե Ռուսաստանը մեծ ջանքեր է գործադրում կողմերին միջնորդություն ցույց տալու եւ փոխզիջումնելի հանգույցների հայտնաբերման հարցում: Գրիգորի Կարասինը ընդունել է, թե դա իրոք բարդ եւ նուրբ ընթացք է, նկատի ունենալով փոխադարձ անվստահության այն մակարդակը, որը կողմերի միջեւ ստեղծվել է հակամարտության տարիների ընթացքում: Կարասինը նաեւ հույս է հայտնել, թե առաջիկա ուղիղ հանդիպումների ընթացքում կողմերին կհաջողվի ազատվել կուտակված խնդիրների բեռից: «Ռուսաստանի արտգործնախարարությունը կարեւոր նշանակություն է տալիս Մինսկի խմբի այդ հանդիպմանը, որն առաջին անգամ տեղի է ունենալու Հռոմից դուրս եւ հույս ունի, որ այդ հանդիպման ընթացքում զգալի առաջընթաց կարվի Լեռնային Ղարաբաղի հակամարտության կարգավորման հարցում», հայտարարել է Կարասինը:

Մինչդեռ, ԼՂՀ կառավարությունն իր հերթին տարածել է մի հայտարարություն, որում ասվում է, թե ԼՂՀ պաշտպանության բանակը երբեք հարձակողական գործողություններ չի ձեռնարկել եւ 5-օրյա հրադադարը խախտվել է ադրբեջանական կողմից: Ա. Հ.

Ղարաբաղ

ՀԱՅԵՐԸ ՄՈՏԵՆՈՒՄ ԵՆ ՂՈՒԲԱԹԼԻ ՇՐՋԿԵՆՏՐՈՆԻ՞Ն

Միջանցքի ուղղությամբ թշնամին ետ է շպրտվել

Երեկ եւ նախորդ գիշեր իրադրությունը ԼՂՀ Հադրութի եւ Ադրբեջանի Ղուբաթլիի շրջանների սահմանագծում խիստ լարված է եղել: Հենվելով ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբից ստացված տեղեկությունների վրա, մեր թղթակից ՎԱՀՐԱՄ ԱՂԱՋԱՆՅԱՆԸ Ստեփանակերտից հաղորդում է, թե դիրքային մարտերը ռազմաճակատի այս հատվածում շարունակվում էին: Երկուստեք կան վիրավորներ:

Լեռնային Ղարաբաղի զինված ուժերը ներկայումս շարունակում են ամրապնդվել մի քանի օր առաջ ազատագրված Բաշտաս եւ Դաղրումաս գյուղերում: Միաժամանակ ադրբեջանական բանակի մի խոշոր ստորաբաժանում տանկերի եւ հրետանու աջակցությամբ Ղուբաթլիի շրջանի տարածքից լայնածավալ գրոհ է ձեռնարկել Լաչինի մարդասիրական միջանցքի հարավային մատույցների ուղղությամբ: Երեկվա ընթացքում ԼՂՀ պաշտպանության բանակը ետ է մղել թշնամու գրոհը եւ հակառակորդին ստիպել նահանջել նախնական դիրքեր:

Իր հերթին, Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հաղորդում է, թե Ղուբաթլիի շրջանում իրադրությունը ծայրաստիճան սրված է, եւ հայկական կազմավորումները, չնայած ադրբեջանական բանակի եւ տեղի բնակչության դիմադրությանը, երեք ուղղություններով խորացել են շրջանի տարածք եւ մոտենում են շրջկենտրոնին: Ըստ նույն աղբյուրների, հայկական ուժերը ջանում են փակել Ղուբաթլի-Զանգելան ճանապարհը եւ դրանով իսկ Ղուբաթլիի շրջանը ամբողջովին կտրել Ադրբեջանից: Ինչ վերաբերում է Զանգելանի շրջանին, ապա ադրբեջանական աղբյուրների համաձայն, օգոստոսի 29-ի երեկոյան հայկական ուժերը իբր գրոհ են ձեռնարկել Սորու լեռան ուղղությամբ, որտեղից կարելի է հրետակոծել շրջկենտրոնն ու այնտեղ տանող ճանապարհը: Ադրբեջանական բանակին իբր հաջողվել է կատաղի մարտերից հետո ետ մղել գրոհը, որի ընթացքում զոհվել է 3 ադրբեջանցի:

Քաջարանի ուղղությամբ առեւանգվել է 2 զինվոր

Օգոստոսի 29-ին Նախիջեւանի կողմից Կապանի շրջանի Քաջարան քաղաքին սահմանակից գոտուց առեւանգվել են 2 հայ զինվորներ: Այս մասին հաղորդում է Նոյյան տապան գործակալությունը, հենվելով պաշտպանության նախարարության լրատվական ծառայության վրա: Առեւանգվածների ճակատագիրն առայժմ անհայտ է: Ինչ վերաբերում է Հայաստանի սահմանամերձ մյուս շրջաններին, ապա այստեղ լուրջ միջադեպեր չեն արձանագրվել: Հայկական կողմը հերքել է այն տեղեկությունները, թե իբր Հայաստանի տարածքից հրետակոծվել են Զանգելանի եւ Ղուբաթլիի շրջանները:

Ղարաբաղը պատրաստ է վերադարձնել փախստականներին

Երեկ ԼՂՀ կառավարությունը հանդես է եկել հայտարարությամբ՝ Ադրբեջանի հարավ-արեւմտյան շրջաններից բնակչության զանգվածային արտագաղթի առնչությամբ պաշտոնական Բաքվի բարձրացրած աղմկալի քարոզչական արշավի առթիվ: ԼՂՀ կառավարությունը հայտարարել է, թե Ղարաբաղի զինված ուժերը երբեւէ նախահարձակ գործողություններ չեն ծավալել, եւ հնգօրյա զինադադարը խախտել է ադրբեջանական կողմը, ինչը չի ժխտում այդ հանրապետության ղեկավարությունը: Հայտարարության մեջ ասվում է, որ ղարաբաղցիներին հասկանալի են փախստականների հիմնահարցերը, քանի որ Մարտակերտի եւ Շահումյանի շրջանների փախստականներն արդեն ավելի քան մեկ տարի է, ինչ գտնվում են ծանր պայմաններում: Ուստի Ղարաբաղի իշխանությունները պատրաստ են փախստականներին առնչվող բոլոր հարցերի շուրջ անհապաղ բանակցություններ վարել, նրանց ետ վերադարձնել եւ փախստականների մշտական բնակության վայրերում երկարաժամկետ դադարեցնել կրակը: Հայտարարությունը ստորագրել է ԼՂՀ ՊՊԿ նախագահ Ռոբերտ Քոչարյանը:

«Ազգ»

Աշխարհ

Բոսնիայում եռակողմ բանակցությունները հետաձգվեցին

ԱՄՆ-ի վարչակազմը ՄԱԿ-ին հավաստիացրել է, թե ինքը պատրաստ է ամերիկյան ցամաքային խոշոր զորաբաժին ուղարկել Բոսնիայում ու Հերցեգովինայում խաղաղություն պահպանելու համար: Այդ մասին օգոստոսի 30-ին հաղորդեց «Նյու Յորք թայմս» թերթը, վկայակոչելով որոշ դիվանագետների եւ ՄԱԿ-ի պաշտոնական անձանց: Թերթի վկայության համաձայն, այդ հավաստիացումները տրվել են Բոսնիայում ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի հատուկ ներկայացուցիչ Թորվալդ Ստոլտենբերգին անցյալ շաբաթ կայացած ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհրդի նիստի ժամանակ: Ինչպես նշում է «Նյու Յորք թայմսը», խոսքը այն մասին է, որ ԱՄՆ-ն պետք է ապահովի «կապույտ սաղավարտների» մոտ 30 հազարանոց լրացուցիչ զորաբաժնի մեծ մասը, որը նախատեսվում է Բոսնիա ուղարկել նախկին հարավսլավական այդ հանրապետությունում հակամարտ կողմերի հաշտության համաձայնագրի կնքումից հետո: Ներկայումս Բոսնիայում ու Հերցեգովինայում գտնվում են ՄԱԿ-ի խաղաղապահ ուժերի ընդհանուր առմամբ մոտ 9.5 հազար զինծառայողներ, գլխավորապես Մեծ Բրիտանիայից, Ֆրանսիայից, Իսպանիայից եւ Կանադայից: Սակայն, ինչպես նշում է թերթը, այդ երկրները չեն ուզում ծավալել Բոսնիայում իրենց ռազմական ներկայությունը, մինչդեռ Գերմանիան, Իտալիան եւ Թուրքիան նախկին Հարավսլավիայում խաղաղարար գործողություններին մասնակցելուց բացառվել են «պատմական նկատառումներով»: Երեկ դարձյալ հետաձգվեցին Բոսնիայում հակամարտ կողմերի միջեւ բանակցությունները, այս անգամ իսլամների եւ խորվաթների անհամաձայնության պատճառով: Վերջիններս դժգոհ են իրենց բաժին ընկնելիք տարածքների ծավալներից, մինչդեռ սերբերը, որոնք վերահսկում են հանրապետության տարածքի երկու-երրորդը, հայտարարեցին, թե իրենք համաձայն են տարածքի 52 տոկոսը ստանալու առաջարկին:

Իսրայել-պաղեստինյան բանակցությունների վճռական փուլը

Վաշինգտոնում այսօր կսկսվի արաբ-իսրայելական բանակցությունների հերթական հանդիպումը, որի ընթացքում, ըստ իսրայելական կողմի եւ ՊԱԿ-ի ներկայացուցիչների հավաստիացումների, վճռական փուլ կմտնի Արեւմտյան ափի եւ Գազայի ինքնավարության հարցի շուրջ խոսակցությունը: Իսրայելի ռադիոն երեկ հայտարարեց, թե պաղեստինցիներն ու Իսրայելը կարող են փոխադարձ ճանաչում ձեռք բերել միմյանց, որպես մեկ մասը փաթեթային համաձայնության, որը գլխավորապես վերաբերվում է Գազայում եւ Երիքովում պաղեստինյան սահմանափակ ինքնավարությանը: Այս կապակցությամբ երեկ փոթորկալի նիստ տեղի ունեցավ Կնեսետում, որտեղ ընդդիմադիր Լիկուդ խմբավորումը փորձ արեց անվստահություն հայտնել Իցհակ Ռաբինի կառավարությանը: Իր հերթին, սպառնալիքներից չխուսափեց նաեւ ՊԱԿ-ի ղեկավար Յասեր Արաֆաթը: «Ժողովրդային ճակատ-Գլխավոր հրամանատարություն» պաղեստինյան կազմակերպության ղեկավար Ահմեդ Ջիբրիլը հայտարարեց, թե պաղեստինյան հիմնական իրավունքներից զիջելու համար Արաֆաթին սպառնում է եգիպտոսի հանգուցյալ նախագահ Անվար Սադաթի ճակատագիրը: ■

Երեւան

Փափազյանը դիմել է Վելայաթիին

Երեկ ՀՀ արտգործնախարար Վահան Փափազյանը ուղերձով դիմել է Իրանի Իսլամական Հանրապետության արտգործնախարար Ալի Աքբար Վելայաթիին, ներկայացնելով Հայաստանի պաշտոնական տեսակետները մի շարք հարցերի վերաբերյալ: «Հայաստանը ստեղծված բարդ կացությունով եւ գրեթե լիակատար շրջափակման հետեւանքով առաջացած տնտեսական ճգնաժամով մտահոգված, ցանկանում է օր առաջ ավարտված տեսնել Ադրբեջանի եւ Լեռնային Ղարաբաղի միջեւ բորբոքված երկարատեւ հակամարտությունը, որի կարգավորման միակ ուղին մեր միարժեք գնահատումներով քաղաքական երկխոսությունն է», ասվում է ուղերձում: Կիսելով իրանական իշխանությունների մտահոգությունը՝ Իրանի հյուսիսային շրջաններ ադրբեջանցի փախստականների հնարավոր ներթափանցման կապակցությամբ, պրն. Փափազյանը խնդրել է Հայաստանի իշխանություններին հաղորդել փախստականների մասին Իրանի պաշտոնական տվյալները: Ուղերձում վերահաստատվում է շրջանում առկա հակամարտության կարգավորման հարցում հայ-իրանական դիվանագիտական խորհրդակցությունների ու համագործակցության գործում ՀՀ իշխանությունների պատրաստակամությունը: ԱԳՆ ՄԳԾ

Ճապոնիայի մասին մոռացե՞լ են

«Վաշինգտոն պոստ» թերթը օգոստոսի 30-ին հրապարակել է հոդված, որտեղ մասնավորապես ասվում է. «Երկարատեւ ներքին քննարկումներից հետո Սպիտակ տան ընդունած այն որոշումը, որ Չինաստանը պետք է պատժվի Պակիստանին հրթիռների բաղադրամասեր վաճառելու համար, հաշվի չի առնում եւ ակամա խոսխում է Պեկինի վարչակարգի համար կարեւոր կապերը Ճապոնիայի հետ: Չինաստանի զինամատակարար դառնալու առիթով զայրացած՝ նախագահ Քլինթոնի ազգային անվտանգության գծով օգնականները ըստ երեւույթին մոռացել են Հեռավոր Արեւելքում ուժերի նոր հավասարակշռի մասին: Բախվելով Վաշինգտոնի թշնամանքին, Ճապոնիան իր հայացքը հառում է ասիական աշխարհամասին եւ նախ եւ առաջ Չինաստանին: Որքան էլ դժվար է դրան հավատալ, երկու հին թշնամիները ներկայումս բանակցություններ են վարում համատեղ չին-ճապոնական զինված ուժերի ստեղծման շուրջը:

Դատելով ըստ ամենայնի, Բիլ Քլինթոնի խորհրդականները առաջնահերթության են վերցրել Ջորջ Բուշի այն ձեւակերպումը, որի համաձայն ԱՄՆ-ի նախագահը «նոր աշխարհակարգի» ղեկավարն է: Մինչդեռ ճակատագրի հեգնանքով այժմ հենց Ճապոնիան է վերականգնում «Մեծ արեւելյան Ասիայի բարգավաճման ոլորտը», որի ստեղծման փորձը ձեռնարկվել էր 50 տարի առաջ: Եւ նա խաղաղ միջոցներով միանգամայն կարող է հասնել այն բանին, ինչին իր կայսերական բանակը չկարողացավ հասնել հրով ու սրով»: ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ-ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ

Գերյալ 5 սահմանապահները վերադարձվեցին Տաջիկստան: Երկուշաբթի Քաբուլից Դուշանբե վերադարձավ Տաջիկստանի խորհրդարանի նախագահ Էմոմալի Ռախմոնովը, իր հետ բերելով ՌԴ 5 սահմանապահներին, որոնք օգոստոսի 10-ին գերվել էին տաջիկ-աֆղանական սահմանին: Օդանավակայանում կարճ հարցազրույցի ժամանակ Ռախմոնովը հայտարարեց, որ ՌԴ զինծառայողների վերադարձը համարում է Աֆղանստան կատարած իր այցի հիմնական արդյունքը եւ ավելացրեց, որ «բանակցություններին իմ թիկունքում ամբողջ Ռուսաստանն էր»: Սահմանապահներն իրենց հերթին հայտնեցին, որ «իրենց մոտ ամեն ինչ կարգին է»: Տաջիկ-աֆղանական բանակցությունների արդյունքում ստորագրվել է փոխհարաբերությունների մասին հայտարարագիր: Միաժամանակ, Տաջիկստանում ռուսական սահմանապահ զորքերի հրամանատար գեներալ Չեչուլինը հայտնեց, թե կիրակի լույս գիշերը տաջիկ-աֆղանական սահմանին, 12 ուղեկալի մոտ սպանվել է եւս մեկ սահմանապահ: ԻՏ

digitised by A.R.A.R.@

ՌԱԿ

Հանրապետական վարչությունում

Ռամկավար ազատական կուսակցության Հանրապետական վարչության օգոստոսի 30-ին կայացած նիստում լսվեց վարչության անդամ, «Ազգ» օրաթերթի գլխավոր խմբագիր Հակոբ Ավետիքյանի հաղորդումը Ամերիկայի Միացյալ Նահանգներ կատարած այցի, Մ. Նահանգների ՌԱԿ Արեւմտյան շրջանի վարչության հետ ՌԱԿ Կենտրոնական վարչության համատեղ նիստի մասին:

Վարչության ատենապետ Ռուբեն Միրզախանյանը ներկայացրեց ռամկավար ազատական կուսակցությունների միջազգային միությունից ստացված նամակը: Նրանում տեղեկացվում էր, թե ինչպիսի հայեր եւ միջոցառումներ են անհրաժեշտ միության անդամ դառնալու համար: Այս կապակցությամբ համապատասխան հանձնարարական տրվեց վարչության դիվանին:

Քաղաքացիական համաձայնության Սահմանադրության խորհրդի կողմից մշակվող միացյալ սահմանադրության մարդու իրավունքների որոշ հիմք ընդունված բաժինները ներկայացրեց վարչության փոխատենապետ Կարեն Կոստանդյանը:

Նպատակահարմար համարվեց այն քննարկել ՀՀ ԳԽ ՌԱԿ խմբակցության հետ համատեղ: Վարչությունը վավերացրեց նորաստեղծ՝ Էջմիածնի «Կոմիտաս» եւ Գյումրիի «Վան» ու «Քառունակ Թովմասյանի անվան» ՌԱԿ ակումբները:

Հ. Գ.

Կրթություն

Քննություններ զբաղված տեղերի համա՞ր

Այս տարվա բուհերի ընդունելության քննությունները վերջին մի քանի տարիների սովորությամբ դարձյալ չբավարարված դիմորդների հեղեղ են փողոց նետել: Նորից կառավարության շենքի առաջ հավաքվել են մրցույթով չանցած դիմորդները, նրանց ծնողները, հարազատ-բարեկամները: Մերթընդմերթ նրանց ավելանում են Հանրապետության հրապարակի այդ հատվածով անցնողները, իսկ նրանցից անտարբեր են կառավարության շենքի մուտքի մոտ կանգնած միլիցիոներների անկուշտ հայացքները ու շենքի պատերին փակցված ցուցապաստառները, որոնք արդեն իսկ արտահայտում են դեռեւս ուսանողներ չդարձածների պահանջները: «Պահանջում ենք վճարովի տեղեր», ազդարարում է պատի մի հատվածը զբաղեցնող բողոքի ցուցանակը: «Թող գնան սովորեն, ինչ կլինի որ: Ավարտելուց հետո թեկուզ գնան հացագի վրա աշխատեն, տանը հաց գեթին չի մնա», հայրական եզրակացության է հանգում ծնողներից մեկը: «57-60 բալ հնարավոր չէ հավաքել, այլ կարելի է միայն գնել», տեղեկացնում է հաջորդ ազդագիրը: «Գնանք դիմումները հանձնենք նախարարություն, հետո գանք տեսնենք՝ արտեղի արդյունքն ինչ եղավ»՝ երկու բախտակից ծնողներ շտապում են նախարարից: Սակայն մի այլ գրություն հայտնում է, որ այնուամենայնիվ 60 բալ կարելի է հավաքել՝ «սով՝ 20, մոր՝ 20, ցուրտ՝ 20 = 60»:

Չենք փորձում նստացույցն ավելի շատ դոլարներով մեկնաբանել, հանգված լինելով, որ դրա ցանկացած մասնակցից կամ նրա ծնողից անտարբեր պետք է մեղադրանք լսենք քննությունների անարդարությունների մասին, միաժամանակ չենք ցանկանում նաեւ քննությունները անցկացնողների երեսները լվանալ եւ նրանց սրբերի տեղ անցկացնել, քանի դեռ մարդկանց մեջ գոյություն ունի 20 բալի հաստատված գինը՝ 1 մլն. ռուբլի կամ 1000 դոլար, թեկուզեւ այս գինն առայժմ լինի զուտ խոսակցական ոլորտի, քանի դեռ կա գնահատման սանդղակ մասին «հայրական գործոնի» վճռորոշ դերին անվերապահ նշանակության տալը:

Իսկ առայժմ նստացույցավորների խումբն ուղեւորվում է վարչապետի լուսամուտի տակ նրան կանչելու եւ «պայքար, պայքար մինչեւ վերջ» խորհուրդ տալու, եւ այդ պահին այնտեղ է ընկնում հեռուստալրագրողական եւս մի հարցում, ուղղված բոլոր-բոլորին, ովքեր գոնե ինչ-որ չափով առնչվում են բուհերի քննություններին, ընդունելության քննություններին՝ «ինչո՞ւ եք կազմակերպում քննություններ, երբ բոլոր տեղերը նախօրոք զբաղված են»:

Գ. Ն.

ԿԱՏԱՂԻ ՄԱՐՏԵՐ ՂՈՒԲԱԹԼԻԻ ՇՐՋԱՆՈՒՄ

Հադրութի հարավում գրոհը կասեցվել է

Ղարաբաղ

Շաբաթ եւ կիրակի օրերին իրադրությունը Ղարաբաղի հարավում եւ Զանգեզուրի արեւելյան սահմանային գոտում խիստ լարված է եղել: Դեռեւս շաբաթ օրը վաղ առավոտյան ադրբեջանական կազմավորումները Ղուբաթլիի շրջանի տարածքից լայնածավալ գրոհ են ձեռնարկել Հադրութի շրջանի հարավարեւմտյան մասնույցների ուղղությամբ, որտեղ ԼՂՀ պաշտպանության բանակի կազմավորումներին հաջողվել է կասեցնել թշնամու գրոհը: Երկուստեք կան վիրավորներ: ԼՂՀ պաշտպանության բանակի շտաբի տեղեկություններով, ռազմաճակատի այդ հատվածում ադրբեջանցիների տեղադրած ականների պայթյունի հետեւանքով զոհվել են երկու հայ զինվորներ:

Ադրբեջանական բանակի գրոհները շարունակվել են նաեւ կիրակի օրը, երբ հակառակորդը մի քանի ազդարույն հարձակումներ է ձեռնարկել ոչ միայն Հադրութի շրջանի հարավարեւմտյան սահմանների ուղղությամբ, այլեւ փորձել առաջ շարժվել Լաչինի մարդասիրական միջանցքի հարավային մասնույցներում: Միաժամանակ զենքի տարբեր տեսակներից հրետակոծվել են Կապանի սահմանամերձ բնակավայրերն ու Գորիսի շրջանի հայկական պաշտպանական դիրքերը:

Մինչդեռ Ադրբեջանի պաշտպանության նախարարությունը հաղորդում է Ղուբաթլիի շրջանում ստեղծված ծանր կացության մասին՝ տեղեկացնելով, թե հայկական ուժերը երեք ուղղություններով (Գորիսից, Լաչինից եւ Հադրութից) գրոհում են ադրբեջանական դիրքերն ու շրջանը կիսաօղակի մեջ են առել: Ըստ նույն աղբյուրների, օգոստոսի լույս 28-ի գիշերն ադրբեջանական բանակի կազմավորումները ծանր մարտերից հետո ստիպված են եղել նահանջել Ղուբաթլիի շրջանի Գյուլյաբիրդ գյուղից (հիշեցնենք, որ ռազմական այդ հենակետից ամիսներ շարունակ հրետակոծվում էին Գորիսի շրջանի սահմանամերձ Տեղ, Կոռնիձոր եւ Խնձորեսկ գյուղերը): Հետաքրքիրն այն է, որ օգոստոսի 29-ին ադրբեջանական ռազմական գերատեսչությունը հաղորդել է, թե հայկական ուժերի կողմից Գյուլյաբիրդի գրավման դեպքում հայերը հնարավորություն կստանան Հայաստանի տարածքից ուղղակիորեն մատակարարել հարձակվող կազմավորումներին զենք եւ զինամթերք՝ մոռանալով, որ մեկ օր առաջ արդեն հայտնել էին այդ գյուղի կորստի մասին: Նույն աղբյուրների համաձայն, հայկական ուժերն ամբողջովին վառել են նախօրեին գրաված Բաշարաս գյուղը (ականատեսների վկայությամբ, գյուղը վառել էին իրենք ադրբեջանցիները, նահանջից առաջ): Ադրբեջանական լրատվական միջոցները հաղորդում են նաեւ, թե իբր Ղուբաթլիի շրջանի խաղաղ բնակչությունը, չնայած շարունակվող մարտերին, ոչ թե լքում է շրջանը, այլ կանոնավոր բանակի հետ համատեղ կազմակերպում շրջանի պաշտպանությունը:

Ինչ վերաբերում է Զանգելանի շրջանին, ապա նույն աղբյուրները հաղորդում են, թե իբր շաբաթ եւ կիրակի օրերին Հայաստանի Կապանի եւ Մեղրիի շրջանների տարածքից անընդհատ հրետակոծվում էին շրջանի մի շարք սահմանամերձ բնակավայրեր, որի հետեւանքով կան զգալի ավերածություններ, ինչպես նաեւ զոհեր եւ վիրավորներ խաղաղ բնակչության շրջանում: Ադրբեջանական տվյալներով, կիրակի առավոտյան հայկական բարձ կազմավորումները շարունակում էին բոլոր ուղղություններով գրոհել Ղուբաթլիի շրջանի վրա, իսկ ԼՂՀ պաշտպանության բանակի ստորաբաժանումներն իբր առաջվա պես փորձում են ռազմաճակատի Ֆիզուլու հատվածում հասնել Իրանի սահմանին:

Ադրբեջանական քարոզչական մեքենայի տարածած նման տեղեկությունները ակնհայտորեն մի քանի նպատակ են հետապնդում. ամենից առաջ նախապատրաստել «խաղաղ բնակչության» հնարավոր արտագաղթը դեպի Իրան (զարմանալին այն է, որ այդ խաղաղ բնակչությունն անհրաժեշտության դեպքում ինքնին դառնում է արդեն իսկ փախստական եւ հայտնվում Հեյդար Ալիեւի միջազգային ատյանները հեղեղած վիճակագրական ցուցակներում, անհրաժեշտության դեպքում «կանոնավոր բանակի հետ համատեղ մասնակցում շրջանի պաշտպանության կազմակերպմանը»): Բացի այդ, նման տեղեկությունները, թե իբր ռազմական գործողություններին մասնակցում են նաեւ Հայաստանի զինված ուժերը, կարող են նսեմացնել հակամարտության խաղաղ կարգավորման խնդրում ղարաբաղ-ադրբեջանական երկկողմ շփումների դերը: Միաժամանակ փորձ է արվում արդարացնել մարդասիրական միջանցքի եւ Հայաստանի սահմանների ուղղությամբ ձեռնարկված հարձակումները եւ Հայաստանին դրդել պատասխան քայլերի, ինչի մասին վկայում են նաեւ հանրապետության հյուսիսարեւելյան սահմանների ուղղությամբ ձեռնարկվող ռազմական գործողությունները:

ԱՐՄԵՆ ԲԱՂԴԱՍԱՐՅԱՆ

Ադրբեջան

Ղամբարը նշել է, թե Էլչիբեյի օրով Ադրբեջանը «ազատագրել է» Մարտակերտի շրջանը եւ կորցրել ընդամենը Քելբաջարը, իսկ ներկա իշխանությունները կորցրել են երեք խոշոր քաղաք՝ Մարտակերտը, Աղդամը եւ Ֆիզուլին: Վտանգի տակ են հանրապետության եւս երեք հարավային շրջաններ:

Եւ այնուամենայնիվ, ԻԹԱ-ն հաղորդում է, թե Ադրբեջանի կենտրոնական ընտրական հանձնաժողովի օգոստոսի 19-ի ժամը 16-ի տվյալներով, հանրաքվեին մասնակցել է ընտրության իրավունք ունեցողների 81,5 տոկոսը: Նախիջեւանում ցուցանիշը կազմել է 70,2 տոկոսը, Բաքվում՝ 80, Գյանջայում, Սումգայիթում եւ Լենքորանում՝ 85 տոկոսը (ակամա հիշում ես հին, երանելի ժամանակները):

Մինչդեռ Էլչիբեյի մամուլի քարտուղար Արիֆ Ալիեւը, որը ներկայումս նախագահի հետ գտնվում է Նախիջեւանի Քալաքի գյուղում, հայտարարել է, թե այդ շրջանում հանրաքվեն փաստորեն չի իրականացվում, իսկ տեղի բնակչությունը լիակատար անտարբերություն է ցուցաբերում այդ միջոցառման նկատմամբ: Նա հայտնել է նաեւ, թե ինքը նախագահը չի մասնակցել հանրաքվեին: Ադրբեջանի Ժողովրդական ճակատից հայտնել են, թե իրենք շարունակ տեղեկություններ են ստանում հանրաքվեի ընթացքում տեղի ունեցող բազմաթիվ խախտումների եւ զեղծարարությունների մասին: Նրանք հայտնել են նաեւ, թե ԱԺՃ-ի, Մուսավաթի եւ այլ ընդդիմադիր կուսակցությունների ներկայացուցիչները, որոնք հանդես են գալիս Էլչիբեյի պաշտպանությամբ, չեն կարողացել որպես դիտորդներ հանդես գալ ընտրական տեղամասերում: Մուսավաթ կուսակցության շտաբում հայտնել են, թե իրենց ունեցած տվյալներով, հանրապետության մի քանի շրջաններում ընտրողների թիվը կազմում է մեկ կամ մի քանի տոկոս:

Պաշտոնական տվյալներով, հանրաքվեն կայացել է

Ադրբեջանի խորհրդարանի նախկին նախագահ Իսա Ղամբարը դեռեւս օգոստոսի 26-ին կանխատեսել էր հայտնել, թե նախագահ Աբուլֆազ Էլչիբեյին վստահություն հայտնելու մասին հանրաքվեն կընթանա «ինչպես հարկն է»: Նրա կարծիքով, դրան կհաջորդեն հանրապետության առաջ ծառացած խնդիրները՝ մոտ մեկ միլիոն փախստականներ, տարածքային մեծ կորուստներ, տնտեսական զգալի դժվարություններ եւ այլն: Բացի այդ, նրա խոսքերով, հանրապետությունում գործում է արտակարգ դրություն, ինչը նույնպես նորմալ չէ:

Հանրաքվեին մասնակցած Հեյդար Ալիեւն ընտրական տեղամասում հայտարարել է, թե Բաքուն պատրաստ է մերձենալ այն պետություններին, որոնք կարող են օգնել լուծել ղարաբաղյան խնդիրը: Ըստ նրա, նման ծրագրեր ունի Ռուսաստանը: Ալիեւը համոզված է, որ «Ռուսաստանն ի վիճակի է Ադրբեջանին օգնել դուրս գալ այս ճգնաժամից»:

Հանրաքվեի արդյունքները պարզ կլինեն այսօր, սակայն արդեն իսկ պարզ է, որ պաշտոնական տվյալներով, այն կայացել է, եւ Էլչիբեյն այնուհետեւ հազիվ թե իրավունք ունենա դառնալ ժողովրդի վստահությունը վայելող նախագահի համբավով:

Միաժամանակ ակնհայտ է նաեւ, որ եթե հանրաքվեի արդյունքների ճշմարտացիությունն Ադրբեջանի ներքին խնդիրն է, ապա թող արդյունքները (պաշտոնապես ընդունված) ուղղակիորեն կանդրադառնան ղարաբաղ-ադրբեջանական պատերազմի վրա, մանավանդ որ, ի տարբերություն Էլչիբեյի, Ալիեւը հակված է «մերձենալ» ոչ թե Թուրքիայի, այլ Ռուսաստանի հետ:

ԱՐԱՄ ԱՐՂՈՒԹՅԱՆ

NAAVI
AVIACORPORATION
«ՆԱԱՎԻ» ավիաընկերությունը առաջարկում է
ԵՐԵՎԱՆ-ՕՄՍԿ-ԽԱԲԱՐՈՎՍԿ
ավիաուղին Տու-154Բ (մարդատար) եւ Տու-154Ս (բեռնատար, ավտոմեքենաների տեղափոխման հնարավորությամբ) ինքնաթիռներով:
Ընդունվում են նաեւ բեռների տեղափոխման հայտեր դեպի ՕՄՍԿ-Ն:
Տեղեկությունների համար զանգահարել 56-49-78, 58-26-53
կամ դիմել «Սեանս» հյուրանոց, 120 սենյակ

Բաքու

ՄԱԿ-ի ներկայացուցչի զեկույցը փախստականների մասին

Օգոստոսի 25-ին Ադրբեջանում ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչ Սահմուդ ալ Սաիդը հայտնել է, որ Ադրբեջանի հարավարեւմուտքում վերջին բախումների հետեւանքով 220000 նոր փախստականներ են «ճանապարհ ընկել», որից 50000-ը՝ Իրանի սահմանի երկայնքով: Ըստ նրա զեկույցի, հազարավոր մարդիկ են հոսում դեպի հարավ՝ Արաքս գետը, իսկ շատ ավելի շատ՝ դեպի արեւելք: Ներկայացուցիչն ասել է, որ իրենց հանձնել են զեկույցներ «լիչ թվով» փախստականների մասին, որոնք անցնում են Իրանի սահմանը: Պրն. ալ Սաիդը նշել է, որ այդ լեռնային տարածքում գոյություն ունի սահման անցնելու միայն 2 կետ, ինչը սահմանափակում է շրջանը լքողների ճանապարհները: «Մեր ձեռները լրիվ զբաղված են», հայտարարեց ՄԱԿ-ի ներկայացուցիչը, նշելով նաեւ, որ փախստականների հարցերը համակարգող կազմակերպություններին ոչ տուրյան կողմից տրամադրված պատսպարաններում այլեւս տեղ չկա: Բաքվում փախստականների հարցերով համակարգության խումբը եւ ալ Սաիդը հայտնեցին, որ անցած ամիսներին փախստականների թիվը աճել է մինչեւ նախորդ տարվա 700000-ը: «Եթե իրադրությունը մնա այսպիսին, մենք շուտով կմոտենանք մեկ միլիոնին», հայտարարեց ալ Սաիդը: ՄԱԿ-ի փախստականների գծով բարձր կոմիսարը (UNHCR) իրավիճակը գնահատելու համար օգոստոսի 25-ին Թեհրանից Իրանի հյուսիսարեւմտյան սահման է ուղարկել մի հանձնախումբ: Սահմանամերձ իրանական Քալեյբար նահանգի նահանգապետ Սոհամեդ Ազիզի Ֆարզը օգոստոսի 24-ին հայտնել է, որ UNHCR-ի խոստումներից բացի ոչ մի միջազգային օգնություն չի ժամանել: Ֆրանսպրես

Նախիջեւանը հանրաքվեի նախօրյակին

Ադրբեջանի պետքարտուղար Լալա Հաջիեւան դեռ անցյալ ուրբաթ հույս է հայտնել, թե նախագահ Էլչիբեյին վստահության հանրաքվեն կանցկացվի «բարձր մակարդակով»: Նա նշել է նաեւ, որ բացի ղարաբաղյան ճակատից, իրավիճակը երկրում համեմատաբար կայուն է, սակայն վերջին օրերին մի շարք շրջաններից, մասնավորապես Նախիջեւանից, տագնապի ազդանշաններ են գալիս: Ըստ Հաջիեւայի, օրերս Ազգային ճակատի Նախիջեւանի բաժանմունքի զինվորական միավորումները փորձել են խոչընդոտել հանրաքվեի քվեաթերթիկները բերելուն: Նրանք նաեւ շրջափակել են տեղական օդանավակայանը եւ հեռուստատեսությունը: Այնուամենայնիվ, պետքարտուղարը հույս էր հայտնել, որ Նախիջեւանում հանրաքվեն կկայանա: Լ. Հաջիեւան չհաստատեց սեպտեմբերի 4-ին կայանալիք Էլչիբեյ-Ալիեւ հանդիպման մասին լուրը, բայց հայտնեց, որ Բաքվի համար այդ հանդիպումը ցանկալի է: Պետքարտուղարը հայտնեց նաեւ, որ Ադրբեջանի ԱՊՀ մտնելը չի բացառվում, բայց այդ հարցը դեռեւս օրակարգում չկա: Մինչդեռ Էլչիբեյի մամուլի քարտուղար Արիֆ Ալիեւը ժխտեց Բաքվի պաշտոնական շրջանակների այն պնդումը, թե Ազգային ճակատը շրջափակել է Նախիջեւանի օդանավակայանը: Նրա խոսքերով, այդ գործողությունն իրականացրել են սահմանապահ զորամիավորները, որոնք Էլչիբեյին չեն ենթարկվում:

Քրեական գործ Վահիդ Մուսաեւի դեմ

Օգոստոսի 26-ին հրապարակվել է Հեյդար Ալիեւի հրամանագիրը, որով Լենքորանի անջատողականներին աջակցելու եւ պաշտոնեական դիրքը չարաշահելու համար իջեցվել է գեներալ-մայոր Վահիդ Մուսաեւի կոչումը: Նա ազատվել է պաշտպանության փոխնախարարի պաշտոնից, եւ նրա դեմ հարուցված է քրեական գործ: Նույն օրը Մուսաեւը ձերբակալվել է: Հայտնի է, որ նա համարվում է Սուրաթ Հուսեյնովի «մարդը»: Ի դեպ, վերջինս պնդում էր, որ գեներալ-մայորին նշանակեն Ադրբեջանի պաշտպանության նախարար: Տեղական դիտորդները այդ պատահարը դիտում են որպես Հուսեյնովի եւ Ալիեւի միջեւ հակասությունների եւս մեկ փ…

digitised by A.R.A.R.@

Առողջապահություն

ԱՊԱՀՈՎԱԳՐԱԿԱՆ ԲԺՇԿՈՒԹՅԱՆ ԸՆԴԱՌԱՋ

Խորհրդային Միության եւ սոցիալիստական մյուս պետությունների հաստատություններից մեկը հիվանդների անվճար սպասարկումն էր: Եւ այսօր էլ, թեեւ Հայաստանում տնտեսվարության լուրջ փոփոխություններ են կատարվում, առողջապահության համակարգն առանց էական փոփոխությունների պահպանում է իր նախկին կարգավիճակը:

Եւ ինչպես երեւում է, այն դեռեւս երկար ժամանակ «ծրի» կաշխատի: ՀՀ առողջապահության նախարարի տնտեսական գծով տեղակալ Տիգրան Աչոյանը նշեց, որ վերջնական նպատակն, անշուշտ, ապահովագրական բժշկության համակարգի ստեղծումն է, սակայն դրան պետք է գնալ աստիճանաբար: Ըստ նրա, միանգամից տարիներ շարունակ պացարձակապես ինքնուրույնությունից զրկված եւ գործունեությունը միայն վերադասի հրահանգներով ծավալող առողջապահության հաստատությունների ֆինանսատնտեսական կառուցվածքը եւ բժիշկների ու հիվանդների հոգեբանությունը փոխել գրեթե անհնար է, եւ դրա կարիքն էլ չկա: «Հեղափոխական միջամտությունները խայխտման եզրին կհասցնեն այս բնագավառը, ինչը ոչ մի լավագույն հեռանկարով արդարացնել հնարավոր չի լինի: Հարկավոր է անցումային շրջանի ժամանակ, որի ընթացքում պետք է պահպանվի մարդկանց առողջությանը ծառայող հաստատությունների լիարժեք կենսունակությունը: Սա է խնդրի լուծման մեր նախարարության որդեգրած հիմնական քաղաքականությունը», ընդգծեց պրն. Աչոյանը:

Առողջապահության նախարարությունում մի շարք աշխատանքներ են տարվում ստեղծվում է «Առողջապահության ֆինանսավորման եւ ապահովագրական բժշկության մասին» օրենքի նախագիծը: Առողջապահության ազգային ինստիտուտում ավարտվում է հանրապետության առողջապահության զարգացման 1993–2000 թթ. ընդգրկող հեռանկարային ծրագրի մշակումը: Եւ առողջապահության մի շարք հիմնարկներում փորձարարական կարգով կազմակերպական-իրավական եւ տնտեսական բարեփոխումներ են իրականացվում:

Երբ վերոհիշյալ օրենքի նախագիծը գրեթե պատրաստ է` այն ՀՀ Գերագույն խորհրդի քննարկմանը կներկայացվի այս տարվա սեպտեմբեր-հոկտեմբեր ամիսներին, իսկ ծրագիրը շուտով կտրամադրվի նախարարության կոլեգիային, ապա փորձարարական գործունեությունը, ըստ էության, դեռեւս նոր է սկսում ծավալվել:

Այն սկսվել է 1993 թ. հունվարի մեկից ՀՀ կառավարության հատուկ որոշումով եւ սկզբնապես ընդգրկում էր երեւ Անանյանի մաունճագիտաբուժական համալիրը, հանրապետական կլինիկական մանկական հիվանդանոցը եւ Ա. Միքայելյանի անվան վիրաբուժության ինստիտուտը: Իսկ վերջերս ավելացվեցին եւս չորսը` դերմատոլոգիայի գիտահետազոտական ինստիտուտը, կուրորտոլոգիայի եւ ֆիզիկական բուժման բժշկական գիտահետազոտական ինստիտուտը, հանրապետական ստոմատոլոգիական պոլիկլինիկան եւ հանրապետական մանկաբարձագինեկոլոգիական ուսումնագիտական բուժական համալիրը:

Նրանց բոլորի կարգավիճակն էլ հավասարեցվել է «Ձեռնարկությունների եւ ձեռնարկատիրական գործունեության մասին» ՀՀ օրենքի պահանջներին: Իսկ դա նշանակում է, որ այդ բուժհիմնարկներն իրավունք են ստացել ինքնուրույն վարել իրենց տնտեսական գործունեությունը եւ իրենց համար գներով վաճառել սեփական արտադրանքը` այս դեպքում բուժումը:

Եւ քանի որ հիմնական վճարողը պետությունն է մնում, բուժհիմնարկի կարողության 90 տոկոսը տրամադրվում է պետպատվերին, նրա մեջ մտնում են անհետաձգելի եւ շտապ բուժօգնության ողջ ծավալը եւ ուղեգրերով ներկայացած հիվանդների բուժումը, ապա դա էապես չի անդրադառնում բնակչության եկամուտներին: Ինչպես բացատրեց առողջապահության փոխնախարարը, փորձարարական նպատակն այդ հիմնարկներին ինքնուրույն ֆինանսատնտեսական գործունեության վարժեցնելն է, հիվանդությունների առանձին ուղղությունների վարձավճարների որոշակիացումը եւ, որ ամենակարեւորն է, հանրապետության քաղաքացիների` մասնավորապես բժիշկների ու հիվանդների հոգեբանության վերափոխումը:

«Այսօր այդ հիմնարկներում աշխատող բուժանձնակազմն ամբողջովին ներդնում է ուժերը, քանզի նրանց կողմից մատուցված ծառայությունը լիովին փոխհատուցվում է: Ճիշտ է, փորձարարության մեջ ընդգրկվածների աշխատավարձը ներկա դրությամբ միջինը 40 տոկոսով է գերազանցում «պետբյուջեի վրա նստած» հաստատություններում աշխատող իրենց գործընկերների եկամուտներին, բայց դա արդեն երկրի ընդհանուր վիճակից է` պետության սահմանափակ միջոցները եւ ժողովրդի մեծ մասի անվճարունակ լինելն իրենց ազդեցությունն են թողնում», տեղեկացրեց փոխնախարարը:

Ինչ վերաբերում է բժշկական ապահովագրության հայաստանյան ձեւերի ընտրությանը, ապա այս հարցում եւս լուրջ գործունեություն է ծավալվել: Նախարարությունում մանրամասն ուսումնասիրում են բոլոր երկրների փորձը` նպատակ ունենալով ստեղծել Հայաստանի սոցիալ-տնտեսական հնարավորություններին եւ հայ ազգին բնորոշ բարոյա-հոգեբանական առանձնահատկություններ հաշվի առնող համակարգ: Մի խնդիր, որը հավանաբար այնքան էլ հեշտ չի լինի լուծել: Բանն այն է, որ, ըստ էության, դժվար են բժիշկ-հիվանդ մինչ այժմ գոյություն ունեցող «մաղարիչային» էապես տարբերվող, նոր փոխհարաբերությունների հիմքերը: Իսկ ավանդույթի վերածված սովորությունները, ինչպես հայտնի է, հեշտ չեն հաղթահարվում:

ՀՈՒՍԻՓ ՊՈՂՈՍՅԱՆ

Լեզու

Փնտրվում է... տեսչության պետը

«ՀՀ-ում լեզվաքաղաքականության իրականացման նպատակով ստեղծվել է ....ան տեսչություն: Մեկամսյա ....ում հաստատել տեսչության պետին, տեսչության կանոնադրությունը եւ գործունեության ծրագիրը», սա ՀՀ լեզվի մասին օրենքի կիրարկման կարգի հանձնարարականներից մեկն է:

Օրենքը նախագահի կողմից ստորագրվել եւ հրապարակվել է ապրիլի 17-ին, սակայն հետագա ամիսներին ակնհայտ դարձավ, որ ՀՀ կառավարության ու ԳԽ կրթության եւ գիտության, լեզվի եւ մշակույթի հարցերով զբաղվող հանձնաժողովի համար, որոնց էլ տրված է լեզվի տեսական տեսչությունն իրականացնելու իրավունքը (կառավարությունը նշանակում եւ ազատում է հանձնաժողովի համաձայնությամբ), չորս ամիս ժամանակն անգամ խիստ անբավարար է տեսչության պետի ընտրության հարցում ընդհանուր հայտարարի գալու: Սա էլ իր հերթին ձգձգում է տեսչության կայացումն ընդհանրապես:

Կառավարությունը ներկայացրել էր Հրանտ Մաթեւոսյանի թեկնածությունը, որն սկզբում որոշ անհամաձայնությունների տեղիք էր տվել Ռաֆայել Ղազարյանի հանձնաժողովում: Թերեւս, ի վերջո, համաձայնություն եղել է: Իսկ անցյալ չորեքշաբթի Ռաֆայել Ղազարյանից իմացանք, որ մշակույթի նախարար Հակոբ Մովսեսն իրեն հայտնել է Հրանտ Մաթեւոսյանի հրաժարականի մասին` հանձնաժողովին դնելով տհաճ վիճակի:

Շուտով հանձնաժողովը կվերադառնա արձակուրդից եւ կառավարության հետ կձեռնարկի նոր պետի «որոնման» աշխատանքը: Իսկ մինչ այդ հայոց լեզվի խնդիրներն օրավոր կուտակվում են: Նախարարների խորհրդին առընթեր տերմինաբանական կոմիտեի ընդունած կյանքից մի քանի քայլ ետ մնացող որոշումներին համընթաց, իսկ համընդհանուր լեզվական ցուցումներ ....պատսվին այդպես էլ չարժանացող լրագրողներն ապավինում են խմբագրությունների սահմանած լեզվական նորմերին (ամեն խմբագիր իր թերթի լեզվի «տեսուչն» է):

Նույն առիթով մի քանի ամիս առաջ այս հանձնաժողովի փորձագետ Արծրուն Սահակյանն ասաց, որ տեսչության պետի պաշտոնում միմիայն Մաթեւոսյանի նման մեծ հեղինակություն ունեցող մասնագետը կարող է լեզվի օրինաչափ զարգացման համար ստեղծել այնպիսի բարենպաստ մթնոլորտ, որը ոչ թե «կհեղափոխականացնի, ոչ թե պոկող, տուգանող, օրենքի խախտումները գրանցող, այլ իսկապես լեզվի ուսուցողական (որը չափազանց կարեւոր է) համակարգ կստեղծի»:

Իսկ թե ինչ նպատակներ, գաղափարներ ու միջոցներ կգործադրի նորաստեղծ տեսչությունը պետական լեզվաքաղաքականության իրականացման ճանապարհին, պարզ կդառնա միմիայն նրա պետի նշանակումից հետո, որին, թվում է, մի օր անդայման կգտնեն կառավարությունն ու իրավասու հանձնաժողովը: Իհարկե, եթե նա եւս չհրաժարվի...

ՌՈՒԶԱՆ ԽԱՉԱՏՐՅԱՆ

Քրիքն կտրոններով: Հայաստանի Հանրապետության կառավարության որոշմամբ, այս տարվա սեպտեմբերի 10-ից հանրապետության բնակչությանը կտրոններով կբաշխվի բրինձ` ամսական մեկ կիլոգրամ, 180 ռուբլով: Այդ մասին հաղորդեց ՀՀ կառավարության մամուլի ծառայությունը: «Ազգ»

Հայտարարություն

Սեպտեմբերի 1-ին, ժամը 14-ին Հայաստանի ազգային գրադարանում բացվելու է «Մեր լեզուն մենք ենք» ցուցահանդեսը, որը դիտելու ենք հրավիրում գրադարանի ընթերցողներին, գրողներին, մանկավարժներին, լեզվաբաններին, ուսանողներին ու դպրոցականներին եւ բոլոր նրանց, ում համար թանկ ու սիրելի է մեր ուղեղենիկ մայրենին:

Գրադարանի տնօրինություն

Հայկական բաց համալսարանը ընդունելություն է հայտարարում նախապատրաստական բաժանմունքում 1993–94 ուսումնական տարվա համար

Հայկական բաց համալսարանը պետության կողմից արտոնագրված վճարովի բարձրագույն ուսումնական հաստատություն է: Այստեղ կադրեր են պատրաստում հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

1. Միջազգային իրավունք, 2. միջազգային ժուռնալիստիկա, 3. մենեջմենթ, 4. քաղաքագիտություն, 5. գեղարվեստական մոդելավորում:

Նախապատրաստական բաժանմունքի խնդիրն է երիտասարդներին պատրաստել Հայկական բաց համալսարան կամ այլ բուհեր ընդունվելու համար:

Նախապատրաստական բաժանմունք կարող են ընդունվել հանրակրթական դպրոցների 8–10 դասարանների աշակերտները, ինչպես նաեւ լրիվ միջնակարգ կամ բարձրագույն կրթություն ունեցող անձինք:

Դասերը կսկսվեն հոկտեմբերի 1-ից: Ուսումնական տարվա վերջում կանցկացվեն ավարտական քննություններ, որոնք հաջողությամբ հանձնած ունկնդիրները կընդունվեն ՀԲՀ:

Նախապատրաստական բաժանմունքի ունկնդիրներին հնարավորություն կընձեռվի ուսումնասիրելու բոլոր այն առարկաները, որոնք մտցված են հանրապետության բուհերի ընդունելության քննությունների ցանկի մեջ, այդ թվում օտար-գեղագիտական եւ ռուսաց լեզուները:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետեւյալ փաստաթղթերը.

ա) դիմում

բ) 2 լուսանկար (3x4)

գ) կրթության վկայականի պատճենը կամ տեղեկանք դպրոցից (աշակերտների):

Փաստաթղթերը ընդունվում են սեպտեմբերի 1-ից, ամեն օր, բացի կիրակի օրերից, ժամը 15–19-ը: Մեր հասցեն է. Երեւան, Մոսկովյան փող. 17 (Պուշկինի անվ. թիվ 8 դպրոցի շենքում), 3-րդ հարկ, նախապատրաստական բաժանմունքի ընդունող հանձնաժողով:

Լրացուցիչ տեղեկությունների համար զանգահարել 58.08.01, 58.79.54 հեռախոսահամարներով (ժամը 15-ից):

ՀԲՀ ռեկտորատ

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

Մոր եւ մանկան առողջության պահպանության հայկական գիտահետազոտական կենտրոնի «Հույս» հրատարակչությունը բժիշկների, մանկաբարձների ու ծնողների համար լույս է ընծայել.

Կ. Բ. Ակունցի «Դեռահասների սեռական դաստիարակությունը», 86 էջ

Կ. Բ. Ակունց եւ Մ. Մ. Գեւորգյան «Ժամանակակից մանկաբարձության հրատապ հարցեր», 92 էջ

Կ. Բաղդասյան «Դիմահարդարանի ընտրանի», 42 էջ

K. B. Akynq, G. K. Pogosyan, Ocerki spermotologii, 11 st.

«Հայկական անուններ» (կազմողներ` Ժ. Հարությունյան, Մ. Խաչիկյան)

Կ. Բ. Ակունց, Մ. Ա. Խաչիկյան «Եթե զավակ եք ուզում... թե առայժմ ոչ...» (հայերեն եւ ռուսերեն), 33 էջ

Կ. Բ. Ակունց, Ինչպես խուսափել հղիությունից, բնական մեթոդներ

K. B. Akynq, Kalendaræ beremennosti, որը ձեզ կօգնի որոշելու ձեր հղիության եւ ծննդաբերության ժամկետը, դեղի քաշն ու աճը, խաղի ժամանակը:

Գները` պայմանագրային:

Շահագրգիռ անձինք եւ հիմնարկ-ձեռնարկությունները դրանք կարող են ձեռք բերել փոխանցման կարգով կամ կանխիկ դրամով:

Հասցեն` Երեւան, Սայաթ-Նովա, Մաշտոցի 22, հեռ. 53.20.72

Դասախոսի

Բաց նամակ գործընկերներիս

Ընթերցելով «Ազգ» թերթի օգոստոսի 27-ի համարում զետեղված «Ստեղծվեց նոր խորհուրդ» վերտառությամբ լուրը, խախտագանց ուրախացա: Դա բազմամյա ինձ հետաքրքրող եւ խոստումնալից քայլ է եւ իրոք կարող է «նպաստել համազգային խնդիրների լուծմանը, միաբանության ու պետականության հզորացմանը», ինչպես նշված է նորաստեղծ հայրենակցական միությունների խորհրդի հայտարարագրում: Միանգամայն ճիշտ եզրակացություն: Եւ իրոք այս նպատակային նշանաբանը նաեւ «Ալաշկերտ» հայրենակցական-բարեգործական միության գործունեության դրույթն է, որն առավել ընդգրկուն պարզաբանված է միության պաշտոնաթերթ «Բագրեւանդի» վերջերս լույս տեսած առաջին եւ երկրորդ համարներում:

Իրոք գովելի նախաձեռնություն է: Սակայն ափսոսանքն այն է, որ նման ծանրակշիռ խորհուրդ ստեղծելու գաղափարակիրները նախօրոք տեղյակ չեն պահել նաեւ հայրենակցական մյուս միությունների ղեկավարներին («Ալաշկերտ», «Մակու», «Ջավախք», «Արցախ», «Մուշ» եւ այլն), որոնք նույնպես սիրով իրենց մասնակցությունը կբերեին նման ազգօգուտ միջոցառմանը: Այդ դեպքում առավել կշեշտվեր միությունների խորհրդի հայտարարագրում ընդգծված «նպատակային ընդհանրությունը» արտահայտությունը:

Սակայն էականը դա չէ, այլ այն, որ լուրի մեջ չի նշվել ոչ մի հասցե կամ հեռախոսահամար, որտեղից առավել դյուրին լիներ միմյանց փնտրելու, գտնելու եւ համագործակցելու խնդիրը: Սա, իհարկե, չկանխատեսված վրիպակ է:

Ասում են` ամեն ինչի սկիզբն է դժվար: Ողջունելով այդ նախաձեռնության հեղինակներին, ես նույնպես սիրով իմ ստորագրությունը կդնեմ այդ փաստաթղթի տակ` ինչ-որ չափով նեցուկ դառնալով իմ գործընկերներին:

ՆԻԿՈԼԱՅ ՄԵԼՔՈՆՅԱՆ
«Ալաշկերտ» հայրենակցական-բարեգործական միության նախագահ

Հայ գիտնականը ԱՊՀ սոցիոլոգիական ասոցիացիաների խորհրդի փոխնախագահ

Անկախ պետությունների սոցիոլոգիական ասոցիացիաների լիազոր ներկայացուցիչների` Մոսկվայում կայացած խորհրդակցությունում ԱՊՀ երկրների սոցիոլոգիական ասոցիացիաների ընկերակցության խորհրդի փոխնախագահ է ընտրվել Հայաստանի սոցիոլոգների միության նախագահ, ՀՀ գիտությունների ազգային ակադեմիայի սոցիոլոգիական հետազոտությունների կենտրոնի տնօրեն Գեւորգ Պողոսյանը:

ԱՐՄԵՆՊՐԵՍ

Հայտարարություն

Երեւանի «Գրիգոր Զոհրապ» արտոնագրված վճարովի բուհի տնտեսագիտության եւ բանասիրության ֆակուլտետները շարունակում են 1993-94 ուստարվա ընդունելությունը հետեւյալ մասնագիտությունների գծով.

Տնտեսագիտության ֆակուլտետ

1. Միջազգային տնտեսական հարաբերություններ
2. Ֆինանսներ եւ բանկային գործ
3. Մարկետինգի մասնագետներ

Բանասիրության ֆակուլտետ

1. Կիրառական լեզվաբանություն
2. Դասական բանասիրություն
3. Միջազգային ժուռնալիստիկա

Գործերն ընդունվում են. տնտեսագիտության ֆակուլտետինը Երեւանի պետական համալսարանի տնտեսագիտության ֆակուլտետում (Աբովյան 78, հեռախոսներ 22.87.37, 22.81.31), բանասիրության ֆակուլտետինը բանասիրության ֆակուլտետում (Ալեք Մանուկյան 1, հեռախոս 55.08.10):

Տնտեսագիտության եւ բանասիրության ֆակուլտետներում հաշվի են առնում ԲԿԳ նախարարության կազմակերպած քննությունների դրական գնահատականները:

Տնօրինություն

Հայտարարություն

Սեպտեմբերի 2-ին, ժամը 12-ին կկայանա Հայաստանի Հանրապետության ժողովրդական դերասան Էդգար Էլբակյանի հուշատախտակի բացումը: Հասցեն. փող. Վաղարշապատի (Միքոյան 8):

digitised by A.R.A.R.@

Ռուսաստանը սահմանափակում է հումք արտահանողների շրջանակը

Օրերս Դաշնակցային Ռուսաստանի արտաքին տնտեսական կապերի նախարարության կոլեգիայի նիստում որոշում է ընդունվել կտրուկ կրճատել հումքային ապրանքներ արտահանողների թիվը: Արտահանման իրավունքից զրկվել են մեծ քանակությամբ համատեղ ձեռնարկություններ, սեփականության տարբեր ձևի կազմակերպություններ:

Օբյեկտիվորեն այս որոշումը հակասության մեջ է մտնում հսկայական քանակությամբ ձեռնարկատիրական կառույցների, իշխանության տարբեր ճյուղերի առանձին պաշտոնատար անձանց, որոշ տարածքային ղեկավարների շահերի հետ: Այնուհանդերձ, նախարարության կոլեգիայի նիստում այս ոլորտում կարգ ու կանոն հաստատելու անհրաժեշտության կողքին, ընդգծվել է նաև այլ՝ ռազմավարական հումքերի ծավալների մեծացման կարևորությունը: Ըստ հաստատված որոշման, կարևորագույն հումքային ապրանքների արտահանման իրավունքը պահպանված է՝ նավթի գծով 4, նավթամթերքի գծով՝ 5, գունավոր մետաղների գծով՝ 5 կազմակերպությունների համար:

Ինչպե՞ս կանդրադառնա այս որոշումը Հայաստանի արդյունաբերության վրա, որը, եթե խոսենք բաց օգտագործելուց, ոչ մի դեպքում չի կարող առանց ներմուծվող հումքի: Այս հարցով դիմեցինք ՀՀ արդյունաբերության նախարարության լեռնամետալուրգիական արդյունաբերության գլխավոր վարչության պետ Սերգեյ Հովակիմյանին: Նրանից տեղեկացանք, որ հանրապետությունում լարված վիճակ է ստեղծվել պղինձ օգտագործող արտադրություններում: Ալավերդու գործարանի փակման պատճառով:

Ներկայումս հանրապետության արտադրությունների պղնձի կարիքները հոգացող գործարանի վերականգնման համար հնարավորություններ չկան, քանզի խոսքն արդեն ոչ թե վերականգնման մասին պետք է գնա, այլ նորի կառուցման: Որևէ ճյուղի այնպիսի առաջատար ձեռնարկության գործունեության համար, ինչպիսին Կաբելի գործարանն է, հարկավոր է արդեն դրսից ներմուծել պղինձ: Մեր պղնձի հանքավայրի վերամշակման խնդիրը մասամբ լուծվում է արդեն նույնպես արտահանմամբ:

Լավագույն դրությունում չի հայտնվել նաև ալյումինի գործարանը: Այն աշխատում է բերովի հումքի վրա: Այսօր այդ հումքը տեղ հասցնելու միակ հույսն է, բայց խիստ թանկարժեք միջոցն օդային տրանսպորտն է: Մի անգամ արդեն այդ կերպ բերվել է, սակայն դա ելք չէ:

Եթե կապելու լինենք այս և մյուս ձեռնարկությունների հետագա աշխատանքը վերոնշյալ որոշման հետ, իհարկե, որոշակի տագնապներ կան: Թեև ՀՀ արդյունքը ամբողջապես գործ է ունեցել մեծ ռուսական կառույցների հետ, սակայն այս պարագայում մենաշնորհացումը, ագրելով բաց հավասար մրցակցության վրա, կարող է նեղացնել ընտրության շրջանակը, իսկ դա արդեն բնականաբար չեզոքացնում է այլընտրանքային տարբերակները, ստիպելով համաձայնվել խաղի կանոններին, որ կառաջարկի առաջնատերը: Այնինչ շուկայական հարաբերությունների զարգացումը ենթադրում է դիտել հանգույցներ և այս բնագավառում իրավական տարբեր կարգավիճակներով կյանքի կոչված ձեռնարկությունների առողջ մրցակցությամբ, ինչպես միմյանց, այնպես էլ պետականի հետ: Եվ առանց ճկունության, իրավիճակին արագ դասավորվելու, հարմարվելու ունակությունը թույլ կտա շատ խնդիրներ լուծել օպերատիվ կարգով և ավելի շահավետ տարբերակներով: Թեև Ռուսաստանի նման քայլը օրինաչափ է և բացատրված է սեփական հումքային պաշարների օգտագործման արդյունավետության բարձրացման, դրանց վերահսկողության իրականացման լավացման մտահոգությամբ:

Ս. Հովակիմյանի կարծիքով, մեր արդյունաբերությունը որոշ չափով ապահովագրված է հիշատակված որոշման անցանկալի հետևանքներից թեկուզև այն պատճառով, որ մեր կապերն իրականացվում են միջպետական մակարդակներով, պետական պատվիրատուների միջև: Բայց, իհարկե, անբարենպաստ հետազդեցությունը չի բացառվում:

ՍԱՐԱՏ ԲԵԿՅԱՆ

Հ. Գ. Նյութը պատրաստ էր տպագրության, երբ լրացուցիչ տեղեկություն ստացվեց այն կազմակերպությունների մասին, որոնք պահպանել են իրենց արտահանման իրավունքը: Հաշվի առնելով Հայաստանի շահերի տեսանկյունից հարցի հետաքրքրական լինելու հանգամանքը, ներկայացնում ենք դրանք ձեր ուշադրությանը: Եվ այսպես, անցած տարվա օգոստոսին գրանցում ստացած կազմակերպություններից արտահանման իրավունքը պահպանել են.

- նավթի և նավթամթերքների գծով՝ «Նաֆթա Մոսկվա» պետական նավթային ընկերությունը և «Մաշինոիմպորտ» միավորումը,
- նավթաքիմիական կիսաարտադրանքի գծով՝ «Նավթաքիմէքսպորտ» միավորումը,
- գունավոր մետաղների գծով՝ «Ռազնոիմպորտը» և «Տեխնոէքսպորտը»,
- հազվագյուտ և հազվագյուտ հողերի մետաղների գծով՝ «Ատոմէներգոէքսպորտը»,
- պղնձի և ալյումինի ջարդոնի և թափոնի գծով՝ «Սովկաբել» արտատնտեսական ֆիրման:

Իրան տանող ճանապարհները կանցնեն Ռուսաստանով

Ռուսաստանի առևտուրը հարավարևելյան և միջինասիական երկրների հետ գնալով նվազում է: Օրինակ, 1992 թ. Ռուսաստանի և Իրանի միջև ապրանքաշրջանառությունը կազմեց միայն 520 միլիոն դոլար, այդ թվում ռուսաստանյան արտահանումը՝ 400 մլն, ներմուծումը՝ 120 մլն: Եվ դա այն դեպքում, երբ երկու երկրները հարևաններ են:

Դրա պատճառներից մեկը տրանսպորտային զարգացած համակարգի բացակայությունն է: Միակ երկաթգիծը, որ Ռուսաստանը կապում է այդ շրջանի հետ, անցնում է Կովկասով՝ Դաղստան, Ադրբեջան և Հայաստան: Այժմ այն շրջափակված է ղարաբաղյան հակամարտության պատճառով: Սակայն, երբ բացվի, ապա չի կարող ապահովել Ռուսաստանի պահանջարկը՝ նրա թողունակությունը չափազանց ցածր է:

Աֆղանստանի տարածքը հայտնի պատճառներով չի կարելի օգտագործել դեպի Հարավարևելյան Ասիա բեռների տարանցիկ փոխադրման համար: Միգուցե կփրկի ծովային նավատո՞րմը: Ոչ, այդ ճանապարհն էլ Ռուսաստանի համար անհեռանկարային է: Միջազգային նավագնացությունը, ըստ էության, մոնոպոլիզացված է տնտեսական համագործակցության և զարգացման կազմակերպության երկրների ընկերությունների կողմից, ինչպես նաև «հարմար դրոշների» (Լիբերիա, Պանամա, Կիպրոս, Հոնկոնգ և այլն) կողմից, որոնց մեծամասնությունը փաստորեն պատկանում է զարգացած երկրների ընկերություններին:

Ուստի Ռուսաստանին մնում է մի ուղի: Նա կարող է մեծ հաջողությամբ օգտագործել իր տարածքով ձգվող Վոլգա-Բալթյան և Վոլգա-Դոնյան ջրային ուղիները, որոնք միմյանց են կապում Կասպից և Բալթիկ ծովերը:

Ռուսական գետերը հարմար են միջազգային նավագնացության համար: Դրանց այդ հատկանիշը գնահատել են դեռևս հին Ռուսաստանում: Այդ ժամանակներում Վոլգան և Դոնը Հյուսիսային Եվրոպան միացնում էին հարավայինի հետ: Իսկ այժմ նրանք՝ Եվրոպան կարող են կապել Ասիայի հետ:

Անհրաժեշտ է կատարելագործել այդ տրանսպորտային երակը, հեռացնելով տեխնիկական բոլոր խոչընդոտները: Եվ այն ժամանակ դուրս գալով սևծովյան և բալթյան նավահանգիստներից, ռուսաստանյան դրոշի ներքո նավերը ուղիղ կգնան Կասպից ծովով իրանական Էնզելի, Նոուշեհր, Բենդեր-Թորքման նավահանգիստները: Իսկ այնտեղից ուղիղ ճանապարհով դեպի Արևմուտք՝ Եգիպտոս և Արևելյան Աֆրիկայի երկրներ, ընդհուպ մինչև Հարավաֆրիկյան Հանրապետություն և դեպի արևելք՝ Պակիստան, Հնդկաստան, Շրի Լանկա, Մալայզիա, Թայլանդ, Ինդոնեզիա: Շնորհիվ այդ առևտրական ուղու, ճանապարհը եվրոպայից դեպի արևելք կկարճացվի 1700 կիլոմետրով: Հարավային և Հարավարևելյան Ասիայի ավելի քան 30 պետությունների համար կբացվեն նոր հեռանկարներ, ինչպես նաև Պարսից ծոցի, Աֆրիկայի արևելյան ափերի, Միջին Արևելքի, Կենտրոնական Ասիայի, Հյուսիսային և Արևելյան Եվրոպայի, Ռուսաստանի, Ճապոնիայի, Չինաստանի, Ավստրալիայի և Գերմանիայի համար:

Սակայն Ռուսաստանը նախևառաջ պետք է հոգա, որպեսզի կատարելագործի տրանսպորտային իր սեփական ենթակառուցվածքը: Դա, իհարկե, կոնցեռնների և պետական, և առևտրական կառույցների մասնակցություն, ինչպես նաև օտարերկրյա ներդրումներ: Ուստի անհրաժեշտ է որոնել միջազգային ձեռնարկատիրության խթանման ձևերը: Դրանցից մեկն է Կասպից ծովի ավազանում տրանսպորտային ազատ գոտիների ստեղծումը: Նման գոտիներ արդեն գոյություն ունեն Ասիայի շատ երկրներում: Դրանք ազատ նավահանգիստներն են, մաքսային և արտահանման-ներմուծման գոտիները, անմաքս առևտրի գոտիները, զանազան պահեստները:

Ո՞վ կիրագործի նման մտադրությունները: Ենթադրվում է ստեղծել ռուսաստանյան առևտրի տուն, որին կմասնակցեն բաժնետիրական ընկերությունները, արտաքին տնտեսական միավորները, ընկերությունները, դրամատները, նավագնացությունները: Նրանք, ըստ երևույթին, կստանան պետության կողմից առավելագույն աջակցություն:

Ռուսաստանը Հնդկական օվկիանոսի հյուսիսարևմտյան ծայրում սեփական նավահանգիստներ չունի, ուստի շահագրգռված է ստեղծել Ռուսաստանի, Իրանի, Հնդկաստանի, Քուվեյթի և, հնարավոր է, Արաբական Էմիրությունների մասնակցությամբ միջազգային նավագնացային ընկերություն:

Ռուսաստանը կարող է տնտեսել հսկայական արժույթային միջոցներ բեռների փոխադրման գործում: Չէ՞ որ այժմ Ադրբեջանի, Հայաստանի, Ղազախստանի և Թուրքմենստանի երկաթուղիների և նավահանգիստների օգտագործման դեպքում ռուսաստանյան կազմակերպություններից գանձվում է ապրանքի արժեքի 10 տոկոսը: Օրինակ, ադրբեջանական իշխանությունները նավահանգստային [illegible] չափը մի տոննայի համար բարձրացրել են մինչև 12 դոլարի: Նման ծախսերի դեպքում առևտուրը կորցնում է իմաստը: Իսկ երբ Ռուսաստանն իր ապրանքն ուղարկի Իրա՞ն: Միայն դիզելային վառելիքի վաճառքը տարեկան կտա 80-100 միլիոն դոլար:

«Ռուսաստան-Ասիա» պայմանական անվանմամբ նախագիծը կամրապնդի մերձկասպյան երկրների կոոպերացիան: Արդեն կան մի շարք խոշոր և հեռանկարային ծրագրեր: Օրինակ, ձկնորսության բնագավառում: Կասպից ծովի հարստության համատեղ օգտագործման և բազմապատկման մասին պայմանագիրը դեռ չկա: Այդ պատճառով Ադրբեջանը և Թուրքմենստանը, արհամարհելով Ռուսաստանի շահերը, փորձում են առանձին-առանձին պայմանավորվել Իրանի հետ ձկնային պաշարների օգտագործման նպատակով:

Շնորհիվ այդ նախագծի կհաջողվի ամրապնդել Ռուսաստանի և Իրանի միջև երկկողմ կապերը: Ենթադրվում է, որ ռուսաստանյան արտահանումն այդ երկիր մոտակա հնգամյակում կկազմի առնվազն 5 միլիարդ դոլար, այդ թվում՝ 850-900 միլիոն դոլար՝ 1993 թ.: Բացի դրանից, կան հեռանկարային նախագծեր էներգետիկայի, շինարարության, երկաթգծային շինարարության, գունավոր մետալուրգիայի, շինանյութերի արդյունաբերության, ծանր մեքենաշինության բնագավառներում:

Նոր տրանսպորտային երակը Ռուսաստանին կկապի Իրանի և Ասիայի այլ երկրների հետ ոչ միայն աշխարհագրական իմաստով, այլև տնտեսության և մշակույթի ոլորտում:

«Ռոսիյսկիե վեստի», 11 օգոստոսի 1993

AMERICAN UNIVERSITY OF ARMENIA

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ԱՄԵՐԻԿՅԱՆ ՀԱՄԱԼՍԱՐԱՆ

Հայտարարում է ընդունելություն նոր մասնագիտությամբ «Դիվանագիտություն» ծրագրով

1993 թ. սեպտեմբերին կսկսվի այն ուսանողների ընդունելությունը, ովքեր փափագում են ստանալ դիվանագիտական կրթություն:

Դիվանագիտության (Քաղաքագիտության) մագիստրոսի աստիճանը (M. S. in Political Science) կշնորհվի երկու տարվա դասընթացը հաջողությամբ ավարտածներին:

ՀԱՀ ընդունվելու համար անհրաժեշտ է ունենալ համապատասխան բակալավրի բարձրագույն կրթություն: Անհրաժեշտ են նաև անգլերեն լեզվի հիմնավոր գիտելիքներ:

Դիմորդները պետք է ներկայացնեն հետևյալ փաստաթղթերը.

1. Լրացված դիմումնագիր
2. Դիպլոմի և ներդիրի պատճենները հայերեն և անգլերեն լեզուներով, անգլերեն օրինակը նոտարի կողմից հաստատված
3. Երեք նամակ-բնութագիր

Կանխավճարը 400 ռուբլի է, որը պետք է մուծել փաստաթղթերը հանձնելիս: Փաստաթղթերի հանձնման վերջին ժամկետը սեպտեմբերի 17-ն է:

Դիմորդները սեպտեմբերի վերջին կհանձնեն անգլերեն լեզվի քննություն, ինչպես նաև կմասնակցեն հարցազրույցի: Վերջնական ընդունելությունը կկատարվի նախապատրաստական փուլում դիմորդների հաջողությունների և տվյալ ծրագրի համար անհրաժեշտ բակալավրի նախնական արդյունքների հիման վրա:

Ուսումը կտևի երկու տարի: Ուսման վարձը տարեկան 105.000 ռուբլի է: ՀԱՀ-ը նախատեսում է ֆինանսական աջակցություն կրթաթոշակների ձևով:

Մանրամասն տեղեկությունների համար դիմել ՀԱՀ-ի Ընդունելության գրասենյակ: Հասցեն. Մարշալ Բաղրամյան 40, I հարկ, թիվ 19 սենյակ: Հեռ. 27.10.85

ՀԱՏՈՒԿ ԴԱՍԸՆԹԱՑՆԵՐԻ ԲԱԺԻՆ
ՀԱՍԱՐԱԿԱԿԱՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆՈՒԹՅՈՒՆ ԵՎ ԿԱՌԱՎԱՐՈՒՄ

Ծրագրի նպատակն է ուսանողներին տալ ընդարձակ գիտելիքներ, որոնք կօժանդակեն պետական, շրջանային, քաղաքային իշխանություններում պատասխանատու պաշտոններ զբաղեցնելու համար: Հիմնական ուշադրությունը կտրվի վերլուծական և հաղորդակցման ունակությունների զարգացմանը, քաղաքականություն ստեղծելու ընթացքներին և կառավարման արդյունավետությանը: Ծրագիրը բաղկացած է երեք փուլից: Յուրաքանչյուր փուլի տևողությունը 10 շաբաթ է: Ուսանողները կարող են արձանագրվել միայն մեկ կամ երկու փուլերի, ինչպես նաև ամբողջ դասընթացին:

Ծրագիրը նախատեսում է հետևյալ թեմաները.

1. Հասարակական կազմակերպություններ և կառավարում
2. Հասարակական ընթացքներ և հաստատություններ
3. Կառավարություն և գործավարություն
4. Քաղաքացիություն և հասարակական բարոյագիտություն
5. Քաղաքականության ստեղծման տարբերակներ և կառավարում
6. Հասարակական քաղաքականություն, կառավարման հարցեր և փորձառություն (նախագծի նշանակում):

Առաջին և երկրորդ թեմաները կդասավանդվեն առաջին եռամսյակում, երրորդ և չորրորդը՝ երկրորդ եռամսյակում, իսկ հինգերորդ և վեցերորդը՝ երրորդում: Յուրաքանչյուր եռամսյակի վերջում կտրվի վկայական: Բոլոր երեք փուլերին մասնակցողները կստանան սերտիֆիկատ մեկ տարվա դասընթացի համար «Հասարակական քաղաքականություն և կառավարում» մասնագիտությամբ:

Դիմորդները կարող են լինել պետական հիմնարկությունների միջին ծառայողներ, նաև Երևանի պետական համալսարանի և Ժողովրդական տնտեսության ինստիտուտի դիպլոմ ունեցող շրջանավարտներ: Անգլերեն լեզվի հիմունքներին տիրապետելը ցանկալի է: Չի պահանջվում նաև [illegible]: Ընդունվողների թիվը չի գերազանցի 30-35 հոգուց: Դիմորդները մինչև սեպտեմբերի 17-ը պետք է ներկայացնեն դիպլոմի և ներդիրի պատճենները: Դասընթացները կսկսվեն հոկտեմբերի 11-ին և տեղի կունենան երեկոյան ժամերին: Յուրաքանչյուր փուլի արժեքն է 10.000 ռուբլի: Բոլոր նրանք, ովքեր չեն կարող վճարել այդ գումարը, պետք է դիմեն Հատուկ դասընթացների բաժին կրթաթոշակ ստանալու:

Տեղեկությունների համար զանգահարել 27-16-29, 27-10-85 հեռախոսներով:

ՀԱՅՏԱՐԱՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ մամուլի տարածման գործակալությունը հայտնում է, որ սեպտեմբերի 1-ից սկսվում է 1994 թ. առաջին կիսամյակի թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրությունը:

Բաժանորդագրությունը կարելի է ձևակերպել.

1. Անհատ բաժանորդների համար - Երևան քաղաքի փոստային բաժանմունքներում
2. Հիմնարկ ձեռնարկությունների համար փոխանցումով կամ կանխիկ - 10-րդ փոստային բաժանմունքում (Երևան, Հանրապետության հրապարակ)
3. Հանրապետության այլ շրջաններում - միջշրջանային և շրջանային գործակալություններում, փոստային բաժանմունքներում:
4. Այն հիմնարկ ձեռնարկությունները, որոնք կցանկանան իրենց բաժանորդագրված թերթերն ու ամսագրերը ստանալ փաթեթավորված, ձեռնարկությանը մոտ գտնվող [illegible] կրպակի համար:

Հանրապետության թերթերի և ամսագրերի բաժանորդագրության վերջին ժամկետը ս.թ. հոկտեմբերի 31-ն է:

digitised by A.R.A.R.@

Քաղաքական

Ի՞ՆՉ ԿԲԵՐԻ ՄԵԶ ՎԱՂՎԱ ՕՐԸ

Պատմությունը հաճախ է կրկնվում, համենայնդեպս, կրկնվում է պատմական իրադարձությունների տրամաբանությունը: Ուստի, սխալ է մտածել, թե այն, ինչ հիմա տեղի է ունենում հայերիս հետ, մեր նոր վիճակն է: Այն նոր վիճակը, որի մեջ հայտնվել է փաստորեն ամբողջ ազգը, կարող է որպես այդպիսին ընկալվել միայն մեր սերնդի կողմից: Իսկ հազարամյա հայոց պատմության տեսանկյունից տեղի է ունենում ազգի նախկին վիճակների կրկնություն, միայն համամարդկային քաղաքակրթության զարգացման ավելի բարձր աստիճանում: Օրինակ, այն հարցին, թե ինչ կարող է սպասել հայերին վաղը կամ մեկ-երկու տարի հետո, կհամարձակվեր պատասխանել միայն ամենախիզախ մարդը, այնքան որ մեծ է խճճվածությունն այսօրվա իրադրության մեջ: Այդուհանդերձ, մարդու եւ կենդանու միջեւ գոնե որեւէ ձեւով սահմանազատման գիծ անցկացնելու համար մենք բոլորս պետք է ամեն օր մեզ հարց տանք. «Իսկ հետո ի՞նչ կլինի» եւ փորձենք գոնե փոքր առ փոքր գտնել դրա պատասխանը, կազմելով հետագա օրերի եւ ամիսների յուրօրինակ կանխատեսումներ...

Հեղ.

Ճակատագրի կամքով Հայաստանը եւ ամբողջ հայ ազգը 1988 թվականից մասնակցում են աշխարհի վերակառուցման համամոլորակային ծրագրի իրականացմանը: Երբ ոմանք կասկածում են դրանում, ստիպված ենք հիշեցնել, որ վերջին հինգ տարում տեղի ունեցան զգալի թվով իրադարձություններ, որոնք արմատապես փոխեցին աշխարհի քարտեզը ինչպես *դե յուրե*, այնպես էլ *դե ֆակտո*. երկու Գերմանիաների միավորում, ԽՍՀՄ փլուզում եւ դրա փլատակների վրա 15 նոր ինքնիշխան պետությունների կազմավորում, Դաշնակցային Հարավսլավիայի փլուզում եւ 5 նոր պետությունների կազմավորում, համաշխարհային ընկերակցության դրոշի ներքո Իրաքի դեմ ԱՄՆ-ի եւ Մեծ Բրիտանիայի ագրեսիա եւ կրոնաէթնիկական սկզբունքով Իրաքի փաստական տրոհում երեք մասի: Սրանք միայն ամենագլխավոր, իրենց անսովորությամբ աչքի զարնող իրադարձություններն են: Իսկ ինչքան աննկատ բաներ են կատարվել, որոնք արձանագրվել են միայն մասնագետների կողմից:

Սակայն չնայած տեղի ունեցած իրադարձություններին, միջազգային կազմակերպություններում՝ Եվրոպայում եւ ամբողջ աշխարհում տարօրինակ համառությամբ շարունակում են խոսել պետական սահմանների անխախտելիության մասին, անջատականությանը եւ ազգային ծայրահեղությանը հակադրվելու մասին եւ այլն: Այն փաստը, որ աշխարհում երկակի բարոյականություն է իշխում, վաղուց է հայտնի: Բայց այն, որ «սառը պատերազմում» հաղթանակ տարած տերությունները այնքան անհեռատես կլինեն, որ խորհրդային կայսրության փլուզման մեջ չեն տեսնի նաեւ իրենց վախճանը, առնվազն հեգնանք է հարուցում: Բանն այն չէ, որ ոմանք կասկածի տակ են առնում Եվրոպայի հետպատերազմյան կամ Աֆրիկայի հետգաղութատիրական սահմանները: Պարզապես դարերի սահմանագլխին (ավանդույթ է սա թե ոչ, դժվար է ասել) երկրագունդն արդեն որերորդ անգամ ցնցվում է մասնատման փորձերից, եւ այսպես կոչված «Եվրոպայի Միացյալ Նահանգների» կամ նույնիսկ ինչ-որ «Համաշխարհային կառավարության» ստեղծմանն ուղղված ջանքերը դեռ հաջողությամբ չեն պսակվել:

Ավելին, անհնար է հասնել համընդհանուր միասնացման, երբ ավանդական մրցակցի նկատմամբ գաղափարախոսական հաղթանակի հասնելու այսրոպեական ցանկությանը հետեւելով, համաշխարհային գործընթացների վրա ազդելու վճռական լծակներ ունեցող ուժերը հանդես են գալիս «մեկ կամ առանձին վերցրած մի քանի երկրներում» մասնատման խրախուսողների դերում...

Վերջին գրեթե երեք տարիներին համաշխարհային ընկերակցության ուշադրությունը շեղվեց հին եւ արդեն սովորական դարձած հակամարտություններից եւ բեւեռվեց նորերի վրա: Նորը միշտ իր վրա ավելի [illegible] հայացքներ է բեւեռում, բայց արդյոք այն իրո՞ք այդքան նոր է: Հարավսլավիայի պատերազմը մի՞թե նորություն է աշխարհի համար: Ո՛չ: Օրինակ, խորվաթների եւ սերբերի փոխհարաբերությունների «առանձնահատկությունների» մասին դեռ 70-ական թվականներին ոչ պակաս զարմանքով խոսում էին ԽՍՀՄ իրավաբանական հաստատությունների դասախոսները: Պակաս զարմանալի չէր այն հանգամանքը, որ երկրորդ աշխարհամարտի ժամանակ խորվաթները եւ սերբերը հայտնվել էին պատերազմող տարբեր ճամբարներում:

Իսկ Բոսնիա՞ն: Այդ տարածքը միշտ եղել է կովախնձոր: Առաջին անգամը չէ, որ այն կիսում են: Պարզապես հիմա երեւի հասել է [illegible]ական պահը այդ երկրամասի [illegible]թյան մեջ, որն այդպես էլ չէր բաժանվել այնտեղ բնակվող ժողովուրդների միջեւ:

Մի՞թե անակնկալ էր, որ Վրաստանում բռնկեցին պատերազմի երկու չմարող օջախներ՝ Հարավային Օսիան եւ Աբխազիան: Ո՛չ: Մի՞թե տարօրինակ է, որ տեղի ունեցավ Ղարաբաղի հայերի զարթոնքը: Ո՛չ:

Երբեմն թվում է, թե այն ամենը, ինչ տեղի է ունենում, հստակորեն ծրագրված էթնիկական «պայթյունի» արդյունքն է: Բայց ո՞վ կարող էր այդքան անթիվ-անհամար էթնիկական «ականներ» դնել աշխարհի հիմքում: Կարելի է փորձել հետազոտել եւ բացահայտել ինչպես քայքայիչ գործընթացների բուն մեխանիզմը, այնպես էլ դրանք գործի դնող «ձեռքերի» շարժումը: Կարելի է տալ նաեւ ամենաանսովորական այսպիսի պատասխան. համաշխարհային կոմունիզմը, զգալով իր անզորությունը պատմական տվյալ փուլում, որոշեց այժմեականությունը չկորցնող խորհրդին համապատասխան «մեկ քայլ հետ գնալ», որպեսզի հետագայում, երբ ամբողջ երկրագնդում հեռատեսորեն դրված էթնիկական «ականները» սկսեն «պայթել», պատրաստ լինի գնալու «երկու քայլ առաջ»:

Անկախ դա ընդունելու կամ չընդունելու մեր ցանկությունից, այստեղ՝ Հարավային եւ Արեւելյան Անդրկովկասում դրված է այդ «ականներից» մեկը: «Ականի պայթյունի» գլխավոր գործող անձանցից են հայերը եւ ադրբեջանցիները, ավելի ճիշտ, Ադրբեջանի Հանրապետությունում բնակվող բոլոր էթնիկական խմբերի ներկայացուցիչները: Երբ հիշենք, որ թե՛ Հայաստանը եւ թե՛ Ադրբեջանը սահմանակից են բազմազգ պետություններ Թուրքիային եւ Իրանին, կարելի է պատկերացնել, թե ապագայում ինչ է սպասում այդ շրջանին: Այն հարցը, թե պետական կազմավորումների մասնատումը այդ գերբնական (պայմանականորեն) ուժի վերջնական դատավճի՞ռն է, կարող է մնալ անպատասխան: Չէ որ մեզ հայտնի չէ առհասարակ «օրակարգում» դրա հայտնվելու նախապատճառը: Եվ այս կապակցությամբ փաստորեն բոլոր քաղաքական դիտորդները, այդ թվում Հայաստանում, հարկադրաբար զբաղվում են առօրյա իրադրության կանխատեսմամբ, փորձելով գուշակել, թե ՄԱԿ-ի գլխավոր քարտուղարի կամ Անվտանգության խորհրդի այս կամ այն հայտարարությունն ինչպես կանդրադառնա Հայաստանի ճակատագրի վրա, ինչ կհաջորդի Ադրբեջանի դեմ մղվող ազատագրական պատերազմում ԼՂՀ պաշտպանության բանակի հերթական հաջողությանը, ազգի անվտանգության վրա ինչպես կանդրադառնա Բաքվում, Թբիլիսիում, Մոսկվայում կամ որեւէ այլ «արտասահմանյան» մայրաքաղաքում քաղաքական իրադրության փոփոխությունը...

Չխախտելով այդ ավանդույթը, մենք էլ փորձենք պատկերացնել ռազմաճակատներում վերջին ռազմական իրադարձությունների որոշ հետեւանքներ: Իհարկե, այս կամ այն ժամանակահատվածը չի կարելի քննել նախորդ իրադարձություններից կտրված: Սակայն թերեւս կարելի է ասել, որ չնայած այս հարցի հրապարակված չլինելուն, Հայաստանի Հանրապետությունն արդեն ունի սեփական ռազմական դոկտրինա: Մենք չենք փորձի այն գուշակել, դա բոլոր առումներով սխալ է, մանավանդ հաշվի առնելով մեր երկրի անչափ ծանր վի[illegible]: Պարզապես արձանագ[illegible] այն քայլերը, որ գործադրվել են հայկական պետականության կազմավորման ընթացքում այդ բարդ խնդրի լուծման համար:

Ընթացիկ տարվա սկզբից Ղարաբաղի պաշտպանության բանակը կարողացավ թերեւս անշրջելի դարձնել իր հողերի ազատագրման ընթացքը: Մի կողմ թողնենք այն փաստը, որ առայժմ ԼՂՀ-ն ճանաչված չէ որեւէ պետության, այդ թվում Հայաստանի կողմից: Անկասկած, նույնիսկ պաշտոնական դիվանագիտական ճանաչման բացակայության պայմաններում ԼՂՀ-ն եւ Հայաստանը ազգակից եւ դաշնակից պետություններ են: Ուստի Ղարաբաղի բանակի գործողությունները հսկայական նշանակություն ունեն ինչպես Հայաստանի ներքաղաքական կյանքի, այնպես էլ նրան առնչվող միջազգային քաղաքական հենքի ստեղծման համար:

Առանց ադրբեջանական ագրեսորների նկատմամբ ղարաբաղյան զորքի հաղթանակների, չէր կարող ներքին կայունություն լինել ոչ Ստեփանակերտում, ոչ էլ Երեւանում: Սակայն, ինչպես հայտնի է, միջազգային կազմակերպությունները հակված են Ադրբեջանին պաշտպանելու, Եվրոպայի սահմանների անփոփոխության այդ նույն սկզբունքի պատճառով: ՄԱԿ-ի Անվտանգության խորհուրդն ընդունել է բաց էության հակահայկական երկու բանաձեւ՝ թիվ 822 եւ 853, որով միանշանակ նշել է իր դիրքորոշումը ղարաբաղա-ադրբեջանական ճակատի իրադարձությունների նկատմամբ:

Անկասկած, Ադրբեջանի ազգային բանակի խոշոր խմբավորումներ ջախջախելով Աղդամի եւ Ֆիզուլու շրջաններում, իսկ ավելի վաղ Քելբաջարում, Ղարաբաղի պաշտպանության բանակը հասեց ԼՂԻՄ նախկին վարչական սահմանները: Պաշտոնական Բաքվի տեսակետից, դա ղարաբաղյան հող չէ, Ղարաբաղի հայերը ագրեսիա են կատարում: Բայց երբ հետեւողական լինենք, կնկատենք, որ չի կարող խոսք լինել ներպետական վարչական սահմանների պահպանման մասին, լինի դա վիթխարի ԽՍՀՄ-ը, Հարավսլավիան կամ Ադրբեջանը. չէ՞ որ տեղի է ունենում նոր պետությունների կազմավորում, որի պայմաններում միանգամայն բնական են նոր, իրար միջպետական սահմանների հաստատման հիվանդագին գործընթացները: Ըստ երեւույթին, իզուր չէ, որ ԱՄՆ պետդեպարտամենտի որոշ ներկայացուցիչներ ստիպված խոստովանել են, որ հետխորհրդային եւ Արեւելյան Եվրոպայի նոր պետությունների նկատմամբ պետական սահմանների անփոփոխության սկզբունքը չի կարող հիմք համարվել, քանի որ ազգային հարցը լուծված չլինելու պատճառով այդ սկզբունքն արյունահեղ պատերազմների նախապատճառ է դառնում:

Ուստի անհիմն է երկյուղել, թե Ղարաբաղի պաշտպանության բանակի հաջողությունները կբարդացնեն ԼՂՀ-ի եւ Հայաստանի արտաքին քաղաքական պայմանները: Նախ եւ առաջ, քանի որ միջազգային ընկերակցությունը չի ճանաչում ԼՂՀ-ի ինքնիշխանությունը, նրա կանոնադրության մեջ քիչ բան կփոխվի դեպի այս կամ այն կողմ: Երկրորդ, Հայաստանի իրավիճակն արդեն այսօր ավելի քան բարդ է, իսկ անցած ձմեռը առհասարակ աղետի նախաբան էր, թեեւ այն ժամանակ ղարաբաղցիները դեռ հակառակորդին չէին հարվածում ոչ Քելբաջարում, ոչ Աղդամում, ոչ էլ Ֆիզուլիում...

Հետեւաբար, ընթերցողների մեծամասնությունը կարող է եզրակացնել, որ պատերազմի ավարտը հետաձգվում է անորոշ ժամկետո՞վ: Այստեղ հարկավոր է առանձնացնել մի քանի կետ: 1) Բոլորը հիշում են, որ ղարաբաղցիների եւ Ադրբեջանի զինված հակամարտությունն սկսեց լայնածավալ պատերազմի վերածվել վերջինիս նախաձեռնությամբ, այսինքն շրջանում էթնիկական զտումների նախաձեռնողները հայերը չեն: 2) Ամենքը հիշում են, որ Շուշվա ազատագրումից եւ Լաչինի մարդասիրական միջանցքի բացումից հետո շրջանում պատերազմն արտաքին խաղաղ ստացավ. նկատի ունենք ռեկորդային սեղմ ժամկետներում 1992 թ. մայիսի վերջերին-հունիսի սկզբներին Ադրբեջանի ազգային բանակին ծանր պարտությունների հասցնումը: 3) Վերջապես, ինքնըստինքյան քաղաքական հակամարտության վերածումը սովորական «հաշիվների պարզման» տեղի ունեցավ արտաքին ուժերի ազդեցությամբ: Այսպիսով, Ադրբեջանի հետ ԼՂՀ-ի պատերազմը եւ Հայաստանի դեմ Ադրբեջանի չհայտարարված պատերազմը կավարտվեն այն ժամանակ, երբ այդ որոշման անհրաժեշտությանը հանգեն այն ուժերը, որոնք այս կամ այն չափով այն դրդել են եւ շարունակում են պահել իրենց վերահսկողության տակ:

Թվում է, բնավ պատահական չէ, որ վերջերս արեւմտյան, հատկապես ամերիկյան մամուլում սկսել են ուժգնորեն ընդգծել բոսնիացի սերբերի եւ ղարաբաղցի հայերի վարքագծի նմանությունը. իբր թե առաջինները եւ թե վերջինները մշտապես հետեւում են միջազգային ընկերակցության արձագանքին եւ համոզվելով տարբեր կազմակերպությունների ջանքերի սնանկությանը, շարունակում են իրենց հարձակողական գործողությունները: Իհարկե, Ղարաբաղի եւ Բոսնիա ու Հերցեգովինայի իրադրության մեջ նմանության տարրեր կան, բայց քիչ չեն նաեւ տարբերությունները: Բացի դրանից, Արեւմուտքն ի վիճակի չէ վճռական ազդեցություն գործել ոչ բոսնիական, ոչ էլ ղարաբաղյան ճգնաժամի վրա: Ինչո՞ւ: Կարծում ենք, ոչ վերջին հերթին՝ այդ հակամարտություններում Ռուսաստանի հատուկ դիրքորոշման պատճառով: Դա այնքան ակնհայտ է, որ լրացուցիչ ապացույցներ չի պահանջում: Այդ դեպքում կարող է հարց ծագել. եթե այդքան մեծ է Ռուսաստանի դերը, ապա Մոսկվան ե՞րբ գործի կդնի այն մեխանիզմները, որոնք կմարեն պատերազմի հրդեհը: Այս հարցն ավելի խորն է, քան միայն Հայաստանի ապագայի պարզումը: Նախ հարկ կլինի պատասխանել ամենաբարդ հարցին. Անդրկովկասում առհասարակ ո՞րն է Ռուսաստանի կոնկրետ ռազմավարական նպատակը, երբ այդ տերության արտաքին քաղաքական եւ ռազմական դոկտրինաներն արդեն մշակված են, ինչպիսի՞ն են դրանք եւ դրանցում ի՞նչ տեղ է զբաղեցնում Անդրկովկասը: Իսկ այստեղից արդեն ծագում է Հայաստանին առնչվող ենթահարցը. ի՞նչ տեղ ու դեր ունի Հայաստանը Ռուսաստանի ռազմավարական ծրագրերում: Համաձայնենք, որ այս հարցերին պատասխանելու համար միայն փաստերը բավական չեն:

ՍԵՐԳԵՅ ՇԱՔԱՐՅԱՆ

Թանկագին պատանիներ եւ աղջիկներ

Հայաստանի Հանրապետության լուսավորության նախարարության Երեւանի պոլիգրաֆիական ուսումնարանը

կատարում է 1993-1994 ուսարվա ընդունելություն

● Ուսումնարանը կադրեր է պատրաստում պոլիգրաֆիական արդյունաբերության եւ գրականության տարածման հանրապետական կենտրոնի համար: Ուսուցանվում են բարձր եւ օֆսեթ տպագրության տպագրիչի, լինոտիպիստի, լուսանկարաշարվածքային ավտոմատի օպերատորի, մեքենայական եւ ձեռքի գրաշարի, կազմարար բրոշյուրավորողի (գեղարվեստական), սրբագրիչի, ոչ պարենային ապրանքներ վաճառողի (գրավաճառի), մեքենագրող-սղագրող-գործավարի մասնագիտություններ:

● Ուսման տեւողությունը հանրակրթական միջնակարգ կրթություն ունեցողների համար տասն ամիս է, իսկ ութերորդ դասարանն ավարտածների համար՝ երկու տարի տասն ամիս: Իններորդ դասարանն ավարտածները կարող են դիմել ընդունվելու երկրորդ կուրս: Ութերորդ եւ իններորդ դասարաններն ավարտածները մասնագիտության հետ միաժամանակ ստանում են հանրակրթական միջնակարգ կրթություն:

● Ուսումնարանի սովորողներին ամսական տրվում է 3500 ռուբլի կրթաթոշակ: Հանրապետությունում նվազագույն աշխատավարձի բարձրացման հետ միաժամանակ կավելանա նաեւ նշված կրթաթոշակի չափը:

● Սովորողներին անվճար տրվում են մերձքաղաքային եւ միջքաղաքային տրանսպորտից օգտվելու մշտական տոմսեր:

● Ուսումնարանում ընդունելությունը կատարվում է ընտրության կարգով: Դիմորդները ընդունելության քննություն են հանձնելու մայրենի լեզվից եւ գրականությունից՝ թելադրություն:

● Տպագրիչի եւ կազմարարի մասնագիտություններով ընտրությունը կատարվում է հարցազրույցի միջոցով: Զինակոչիկները ուսման ժամանակահատվածում ազատվում են պարտադիր զինվորական ծառայությունից:

● Դիմորդները պետք է ներկայացնեն՝ փաստաթուղթ կրթության վերաբերյալ (բնօրինակ), բժշկական տեղեկանք (ձեւ 086), երեք լուսանկար 3x4 սմ չափի, դիմում (լրացվում է տեղում):

● Դիմումներն ընդունվում են մինչեւ օգոստոսի 25-ը, ընդունելության քննությունները՝ օգոստոսի 27-ին եւ 28-ին, ուսուցումը սկսվում է սեպտեմբերի 1-ին:

Ուսումնարան կարելի է գնալ թիվ, թիվ 2, 4 ա, 27, 110,114, 124 ավտոբուսներով, թիվ 26, 33, 37, 43 երթուղային տաքսիներով:

Հասցեն՝ Երեւան-52, Քանաքեռ, Ծառայ աղբյուրի փողոց, թիվ 21

(Շամպայն գինիների գործարանի մոտ)

Հեռախոսահամարները՝ 28-77-32, 28-40-80

ՏՆՕՐԻՆՈՒԹՅՈՒՆ

digitised by A.R.A.R.@

ԱՄՆ

Նոր փաստաթղթերը հաստատում են հին վարկածը

ԱՄՆ ազգային արխիվը լայն հանրության համար բացեց նախկինում գաղտնի այն փաստաթղթերի զգալի մասը, որոնք վերաբերում են երկրի 35-րդ նախագահ Ջոն Քենեդիի սպանության հանգամանքների հետաքննությանը:

Գաղտնազերծված փաստաթղթերի մեջ են Ուորենի հանձնաժողովի նյութերը, որի հետևությունները 1963 թ. նոյեմբերի 22-ի ողբերգության հանգամանքների պաշտոնական տարբերակն են, հետաքննությունների ֆեդերալ բյուրոյի, Պենտագոնի, պետդեպարտամենտի ծառայողական գրագրությունը, կրկնակի հետաքննություններ անցկացրած Կոնգրեսի հանձնաժողովների և հատուկ կոմիտեների տեղեկանքները: Սակայն փորձագետների ուշադրությանն արժանի են ԿՀՎ-ի արխիվների 90 հազար էջերը: Մասնափորձին անժխտելիորեն նախորդած և դրան հաջորդած իրադարձությունների այդ գերատեսչության դերն անցյալում խիստ հակասական գնահատականների տեղիք է տվել:

Գաղտնազերծված են բազմաթիվ փաստաթղթեր, բայց ոչ բոլորը: Նախկին նախագահ Ջորջ Բուշի հրամանագիրը թույլատրում է «հետաձգել» այն գործերի հրապարակումը, որոնցում հիշատակվում են մինչև օրս ակտիվորեն գործող դաշնակցային հատուկ ծառայությունների գործակալներ, այժմ կենդանի բազմաթիվ անձինք, որոնք ճնման գաղտնի տեղեկություններ էին տվել: Մասնագետների գնահատականների համաձայն, ԿՀՎ-ն այժմ հարմար չի գտնում հրապարակել Քենեդիի սպանության առնչվող իր արխիվային նյութերի մոտավորապես կեսը:

Կարևոր է հիշեցնել, որ «դարի հանցագործության» առնչվող ինչպես գաղտնազերծված, այնպես էլ ժամանակավորապես գաղտնի պահվող կառավարական փաստաթղթերից օգտվել է Ուորենի հանձնաժողովը: Հենց դրանց վերլուծության հիման վրա նա 1964 թ. հանգեց այն հետևությանը, որ Ջոն Քենեդին զոհվել է ոչ թե դավադրության հետևանքով, այլ միայնակ ծայրահեղական Լի Հարվի Օսվալդի ձեռքով:

Ուորենի հանձնաժողովի դատավճիռը բազմիցս վիճարկել են ոչ միայն մասնագետները, այլև ... պրոֆեսորները մինչև կինոռեժիսորները: Նորագույն անկախ հետաքննությունը հերքում է Ջոն Քենեդիի սպանության հանգամանքների բոլոր «այլընտրանքային» վարկածները: Ինչպես երկուշաբթի օրը հաղորդեց «Յուս Նյուզ ընդ Ուորլդ Ռեփորթ» շաբաթաթերթը, օգոստոսի 30-ին ԱՄՆ-ում լույս է տեսնելու հանրահայտ իրավաբան Ջերալդ Պոզների «Գործը փակված է» գիրքը: Դալլասի ողբերգությունը պատկերող վերջին ժապավենի համակարգչային վերլուծության հիման վրա հեղինակը եզրակացնում է, որ Լի Հարվի Օսվալդը գործել է առանց հանցակիցների: Պոզները հավաստում է Ուորենի հանձնաժողովի այն հետևությունները, թե Ջոն Քենեդիի ավտոմեքենայի վրա արձակվել է միայն 3 կրակոց, ինչպես նաև փաստարկված կերպով ապացուցում է, որ մահափորձ կատարողը դրա համար ունեցել է 8 վայրկյան, այսինքն միանգամայն բավարար ժամանակ հրացանը վերալիցքավորելու համար:

Ըստ երևույթին Ամերիկան շատ վերջնականապես կփակի Ջոն Քենեդիի սպանության առնչվող գործը: Այդ իրադարձությունների առնչվող դաշնակցային արխիվների գաղտնազերծումը ևս մեկ քայլ է այդ ուղղությամբ:

ԱՌԱՔԵԼ ՊԵՏՐՈՍԻ ՑԱՆ ՏԱԱԱ

«ՍՈԼԺԵՆԻՑԻՆԻ ԵՎ ԼԵՆԻՆԻ ՆՄԱՆՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԸ ԱՊՇԵՑՈՒՑԻՉ ԵՆ»

Ալեքսանդր Իսաևիչ Սոլժենիցինը ծնվել է Դոնի Ռոստովում 1918 թ.: Ճանաչվել է հատկապես իր «Մի օր Իվան Դենիսովիչի կյանքից» (1963), «Առաջին շրջանակը» (1968), «Քաղցկեղի բաժանմունքը» (1968) և «Օգոստոս 1914» (1972) գործերով: 1970 թ. արժանացել է գրականության Նոբելյան մրցանակին: Սակայն Արևմուտքում նրա «Գուլագ Արխիպելագը» գրքի հրատարակումն էր, որ համաշխարհային գրական և ոչ գրական շրջանակների ուշադրությունը հրավիրեց նրա վրա և պատճառ դարձավ, որ երկրից արտաքսվի 1974 թ.: Իր գործերով նա անդրադարձել է հիմնականում ստալինյան ժամանակաշրջանի աշխատանքային ճամբարների և բանտային ճամբարների կյանքին, որոնցից մեկում նա ինքն իր կյանքի ութ տարիներ է անց կացրել:

Ռուսաստան

Այս տեղեկությունները քաղելու առիթը հանդիսացավ The Economist անգլիական հանդեսի օգոստոսի 6-ի համարը, որտեղ նշված էր, թե վտարանդի ռուս գրողը պատրաստվում է վերադառնալ հայրենիք: Նասալիան՝ գրողի կինը, այժմ հետևում է Մոսկվայի հյուսիսարևմտյան ծայրամասում՝ Տրոիցելյակովում գտնվող իրենց ամառանոցի շինարարությանը: Ավարտից հետո 74 տարեկան գրողը, որը 1974 թ. գտնվում է աքսորի մեջ Արևմուտքում, վերադառնալու է Ռուսաստան, որտեղ նա մտադիր է ապրել մինչև իր մահը: Ընթերցողներին հետաքրքրող հարցադրումն այն է, թե կխաղա՞ նա արդյոք որևէ դեր Ռուսաստանի քաղաքական կյանքում: Շատերը գտնում են, գրում է The Economist-ը, թե նա շատ է ուշացել դրա համար: Երկար ժամանակ կտրված լինելով ռուսական իրականությունից, այժմ դժվար թե նա կարողանա որևէ ազդեցություն ունենալ այդ ասպարեզում: Մինչդեռ նախագահ Ելցինի գլխավոր խորհրդականներից Սերգեյ Ստանկևիչը գտնում է, որ «Սոլժենիցինը հոգևոր խորհրդանիշ է և նրա ձայնը անպայման լսելի կլինի: Նա գուցե դառնա Ռուսաստանի հասարակական կյանքի ամենաազդեցիկ ձայնը»:

Ընդհանրապես, այդ ձայնը բազմազան թեմաների է անդրադառնալու: Սոլժենիցինն ինքը գրել է դրանց մասին իր «Ինչպես մենք պետք է վերակառուցենք Ռուսաստանը» գրքույկում, որը հրատարակվել է 1990 թ. ռուսական երկու թերթերում: Դրանում և անցյալ սեպտեմբերին ռուսական հեռուստատեսության հեռարձակած վավերագրական մի ֆիլմում նա հստակորեն ձևակերպում է, որ «մենք այժմ կոմունիզմի փլուզումից այն փուլն ենք անցնում, երբ կառույցի վերին հարկերը թեև ընկել են, սակայն միջանկյալ հարկերը դեռ կանգուն են և ամուր: Դրանք զբաղված են այժմ ձևափոխվելով մեզ շրջապատող ամեն ինչին»:

Ժողովրդավարության նկատմամբ նրա հայացքները անփոփոխ են մնացել տարիների ընթացքում: 1990 թ. հրատարակված իր «Մահացու վտանգը» գրքում նա գրում է. «Չեմ կարծում, որ անգլիացի ժողովրդի կամքն էր արտահայտված այն ժամանակ, երբ Անգլիան կոծկվում էր լեյբորիստական կառավարության լծի տակ, որն ընտրված էր ամբողջ ժողովրդի միայն 40 տոկոսի կողմից»: Նա նույնպես նշում է, որ այս դարաշրջանում իշխանության եկած շատ ամբողջատիրական կառավարություններից յուրաքանչյուրը ծնունդ էր առել բուն ժողովրդավարության պայմաններում: Ռուսաստանը՝ փետրվարյան հեղափոխությունից հետո, Վայմարի և Իտալիայի հանրապետությունները և Չանկայ Շիի Չինաստանը: Սակայն պետք է ասել, որ ժողովրդավարության մասին նրա արտահայտած մտքերը բավական հնացած են: Նա հավատում էր, օրինակ, որ երկիրն ուժեղ նախագահի կարիք ունի, որին պետք է ենթակա կանգնեն նշանակված պաշտոնյաներից (ոչ ընտրված) կազմված պետական խորհրդարանը: Իսկ տեղական մակարդակներում հարցերը պետք է լուծվեն գյուղական և շրջանային խորհուրդների կողմից: Այսպիսի իշխանության հաստատումը Ռուսաստանին հետ կտաներ մինչև 1905 թ. հեղափոխության տարիները:

Այս և նման մտածելակերպի դրսևորումները կարող են արգելք հանդիսանալ, որ գրողը մեծ ժողովրդականության վայելի վերադառնալուց հետո: Ամերիկյան New Repuplic (Նոր հանրապետություն) հանդեսում անցյալ տարի հետաքրքիր համեմատություն էր անցկացրել մեկ ուրիշ ռուս գրող՝ Տատյանա Տոլստայը, գրելով, որ «Լենինի և Սոլժենիցինի նմանությունները ապշեցուցիչ են»: Ըստ նրա, Լենինը բանի տեղ չէր դնում Ռուսաստանի ժողովրդականությունը: Սոլժենիցինը նրա՝ ժողովրդականությանն հաղթելն է շրջում այնպիսի բաներ, ինչպիսիք են «տակառ, բարակ, կեղծավոր» և այլն: Երկուսն էլ արհամարհանքով են խոսում օրենքի, կարգուկանոնի մասին: Սոլժենիցինը բարոյական սկզբունքները վեր է դասում օրինական սկզբունքներից: Երկուսն էլ հետամնաց են: Լենինը հավատում էր, որ կոմունիստական կուսակցությունը կարող է որոշել, թե ժողովրդի համար ինչն է լավ, ինչը՝ վատ: Սոլժենիցինը հավատում է, որ խորհրդարանի պատգամավորները ոչ թե մեծամասնության, այլ ավագների կողմից պետք է որոշվեն:

Ինչ՞ Սոլժենիցինը, հակառակ կրկնել է, որ չի ցանկանում կուսակցական քաղաքականության մեջ ընդգրկվել: Կհաջողվի՞ նրան հեռու մնալ ընդհանրապես քաղաքականությունից: Ծայրահեղ ազգայնականները չե՞ն փորձի նրան ներառնել այդ գործում, որպես ազդեցիկ «կառքի»:

Իսկ ինքն այդ տարիքում ի վիճակի կլինի՞ դառնալ «հոգևոր խորհրդանիշ» դառնալ շատ շատերի համար, թե անհանգ մնալով այդ ամենից, անցկացս մահկանացուն կկնքի իր իսկ երկրում:

Պատրաստեց
ԱՆԱԻԹ ՕՀԱՆՅԱՆԸ

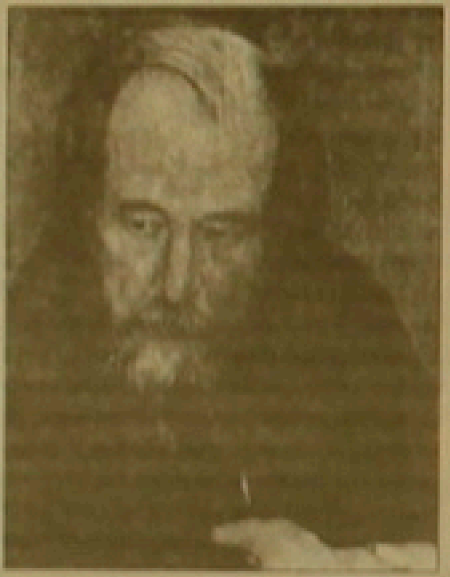

Մամուլը տեղաշա՞րժ է ապրում

Մամուլը հասարակության հայելին է: Ինչքան բազմազան է այն, ինչքան ազատ ու իմնուրույն, այնքան զարգացած ու ժողովրդավարական է հասարակությունը: Երկար ժամանակ մինչեւոյն կաղապարված գաղափարները ժողովրդին մատուցելուց հետո այժմ, ինչպես նախկին Խ. Միության տարածքում, այնպես էլ մեզ մոտ՝ Հայաստանում բուռն աճ է նկատվում թերթերի հրատարակման ծավալի և դրանցում տպագրվող նյութերի այժմեականության ու հրատարակման բնագավառում: Նախապես կառավարության կողմից ֆինանսավորված շատ թերթեր ինքնաֆինանսավորման անցնելով և ցանկանալով ավելի ընթերցողներ սիրաշահել, հրատարակում են հոդվածներ միայն այժմ «փակ» կամ «գաղտնի» համարվող թեմաների շուրջ:

Չինաստան

Այս երեւույթը սկսել է տարածվել նաեւ Չինաստանում, որտեղ, ըստ The Economist անգլիական հանդեսի օգոստոսի 6-ի համարի, կառավարությունը, որը ցարդ ֆինանսավորում էր ռուս պաշտոնական թերթեր, այժմ ցանկանալով հաղթահարել տնտեսական դժվարությունները, որոշել է նոր տարից նվազեցնել կամ իսպառ դադարեցնել այդ հատկացումները: Թերթերն իրենց հերթին պետք է ընտրեն երկու ուղիներից մեկը. կամ փակվեն, կամ ավելի հետաքրքիր դառնալով փորձեն գրավել նորանոր ընթերցողների: Ուստի շատ թերթեր (ինչպես օրինակ Southern Weekend («Հարավային շաբաթավերջ») հանդեսի աշխատակիցներ «նոր աշխարհներ» են բացում իրենց համար, հրապարակելով սկանդալային պատմությունների շարքեր և դրանցով բարձրացնում իրենց թերթի տպաքանակը մինչև 700 հազար օրինակի:

Ճիշտ է, առայժմ թերթերը դեռ չեն ճնճուված կենտրոնական կառավարության արարքները կամ ճնշապատ նրա քաղաքականությունը, բայց թեմաների բազմազանության հարցում մի քայլ առաջ են գնացել: Վերջերս, օրինակ, երբ «Ճնշողության իմ սիրտհամ» ֆիլմը Կանտոնում առաջին մրցանակը շահեց, China Women's News թերթը հանդգնություն էր ունեցել իր էջերում բարձրացնելու զավթինության խնդիրը և հարցնելու, թե ժողովուրդն արդյոք հնարավորություն կուննա՞ դիտելու այդ ֆիլմը: Ինչպես հայտնել էին «Ազգում», Չինաստանում դրա առաջին ցուցադրումը դարձել էր նաև... վերջինը: Մեկ ուրիշ երիտասարդական օրաթերթ (China Youth Daily) հաղորդել էր Պեկինի մոտակայքում գտնվող նավթահորերից մեկում առաջացած հակայական հրդեհի մասին, այն դեպքում, երբ պաշտոնական իշխանությունները հրաժարվել էին մեկնաբանել այն: Նույնիսկ կառավարության անմիջական հսկողության տակ գտնվող թերթերն են սկսել ժամանակ առ ժամանակ հոդվածներ տպագրել այնպես կոչված հասարակության մութ ծալքերի՝ ռուս գործության, կաշառակերության մասին: Սա երևի կարելի է բացատրել նրանով, որ այդպես նրանք չեն կարող դիմանալ մյուս թերթերի մրցակցությանը և կկորցնեն իրենց ընթերցողներին:

Սակայն, ինչպես ամեն մի բնագավառում, նորացումը այստեղ ևս հեշտությամբ ճանապարհ չի հարթում: Կառավարությունը միշտ փորձում է հիշեցնել թերթերի խմբագիրներին, որ ինքն է «բոսը»: Վերջերս նրանց ուղղված մի շրջաբերականով նա կոչ էր արվում հրաժարվել հոդվածներ հրատարակելուց այնպիսի բացասական երևույթների մասին, որոնք կարող են գրգռել ծաղկածը և դժգոհություններ առաջացնել: Քաղաքության հարցերով զբաղվող մի պաշտոնական անձնավորություն այսպես է մեկնաբանել այս խայլը. «Լրագրողների պատասխանատվությունն է տարածել մեծ դեկավար Դեն Սյաոպինի գաղափարները, դաստել առաջ, վստահեցնել և օգտակար տեղեկություն, ամրապնդել ընթերցողների սոցիալիստական շուկայական հարաբերությունների հիմունքները և օգնել նրանց միշտ ձևափոխելու իրենց աշխարհայացքը»: ■

Լուրեր Հատ

Բելառուսի ընդդիմությունը դեմ է ԱՊՀ տնտեսական դաշինքին

Բելառուսի ընդդիմությունը դեմ է հանրապետության մասնակցությանն ԱՊՀ տնտեսական դաշինքին, ուրբաթ օրը հայտնի դարձավ խորհրդարանի «Նարոդնայա գազետայում» Բելառուսի ընդդիմադիր ժողճակատի ղեկավար Զենոն Պոզնյակի հրապարակած հոդվածից: Նա պնդում է, թե «ներկա իրավիճակում տնտեսական դաշինքն անիրական է և մտահղացված է որպես Բելառուսի և Ուկրաինայի անկախության ոչնչացմանն ուղղված քաղաքական ծրագիր»: «Ռուսաստանի գործողությունները, որը ձգձգում է բելառուսական ատոմների դիմաց վճարումները, միաժամանակ վարելով ուխտադրուժ դրամական քաղաքականություն, նավթային շրջափակում և պարբերաբար ընդհատելով գազամատակարարումները, կարելի է բնութագրել որպես բռնամական տեսության քաղաքականություն, որը Բելառուսի հետ պատերազմի մեջ է», ընդգծել է Պոզնյակը: Նրա խոսքերով, այդ գործողությունների նպատակն է թույլ չտալ «մեզ մոտ ազգային դրամի ամրապնդում, դրդել Ռուսաստանի հետ տնտեսական դաշինքի և վերացնել մեր անկախությունը»: Բելառուսի ժողճակատի ղեկավարը պահանջել է, որ հրաժարական տա Նախարարների կաբինետը Վյաչեսլավ Կեբիչի գլխավորությամբ և կազմվի «բոլոր ոչ կոմունիստական ուժերի կոալիցիոն ժամանակավոր կառավարություն, ներառյալ ժողովրդավարական կուսակցությունները ու շարժումները»: ԻՖ

Գամսախուրդիականներն ակտիվանում են

Վրաստանի ներքին գործերի նախարարության մամուլի կենտրոնից հաղորդեցին, թե անօրինական զինված խմբավորումները նախկին նախագահ Զվիադ Գամսախուրդիայի կողմնակիցներից մեկի՝ Լոտի Կոբալիայի հրամանատարությամբ շաբաթ օրը մտել են Սենակի հողամաս: Կոբալիայի զինվորական միավորումները համալրված էին տանկերով և զրահամեքենաներով: Ըստ Վրաստանի լրատվական հեռախոսակապ ծառայության տվյալների, 300 հոգուց բաղկացած այդ ջոկատները գրավել են և Աբաշա շրջկենտրոնը: Դրանց հարձակողական գործողություններ սկսելու մասին արձակվել է նախկին նախագահ Գամսախուրդիան: Միաժամանակ, ինչպես հայտնի է դարձել ԻՏԱՌ-ՏԱՍՍ ոչ պաշտոնական աղբյուրներից, կիրակի Քութայիսի և Սամտրեդիայի շրջակայքում նկատվել է կառավարական զորքերի կենտրոնացում: Սարսափելի պատրաստականություն են բերվել Փոթիում և Աբխազիայում եղ դաշտախաղված ստորաբաժանումները: Կիրակի Թբիլիսիում հայտարարվել է «Մխեդրիոնի» զինված խմբավորման անդամների հավաք: Էդուարդ Շևարդնաձեն, երեկ ունենալով խորհրդարանում, դիմել է նախկին նախագահ Գամսախուրդիայի կողմնակիցներին «արյունահեղությունից խուսափելու» կոչով: Շևարդնաձեն հայտնել է, որ Գամսախուրդիայի կողմնակիցները փակել են Փոթին Թբիլիսիին միացնող երկաթուղին: Ըստ Շևարդնաձեի, նրանց նպատակն է գրավել այն և կաթուղին, որով ցորեն և նավթ է գնում Վրաստան, Հայաստան և Ադրբեջան: Կիրակի օրը, այցելելով Փոթի նավահանգիստ, Շևարդնաձեն հայտարարել է, որ բոլոր անհրաժեշտ միջոցառումները նախաձեռնված՝ տարածքի համար ձեռնարկված են: ԻՖ

Ուկրաինայի փոխվարչապետը հրաժարական տվեց

Տնտեսական բարեփոխումների գծով Ուկրաինայի փոխվարչապետ Վիկտոր Պինզենիկը ուրբաթ օրը հայտարարեց իր հրաժարականի մասին: Նրա կարծիքով, կարգավաճագի հաստատուն փոխարժեքի հաստատումը արդյուն և դոլարի նկատմամբ խախտում է Ուկրաինայի տնտեսությունը և կարող է չմել արգելափակել Ռուսաստանի հետ առևտուրը: Այդ որոշման անձնական պատասխանատուն Պինզենիկը նախագահի տեղակալ Վալենտին Սեյմենովն է և նա պետք է պաշտոնանկ արվի, գտնում է նա:

digitised by A.R.A.R.@

Լուրերի Հոսք

Սեպտեմբերի 1-ից Ռուսաստանում դադարեցվում է հին դրամի փոխանակումը

Ռուսաստանի կենտրոնական բանկը հայտնեց, որ 1993 թ. սեպտեմբերի 1-ից երկրի ամբողջ տարածքում դադարեցվում է վճարային շրջանառությունից հանված 1961-1992 թթ. կանխիկ դրամի փոխանակումը։ Ռուսաստանի քաղաքացիները եւ երկրի տարածքում գտնվող կամ բնակություն հաստատած անձինք, որոնք իրենցից անկախ պատճառներով մինչեւ օգոստոսի վերջը չեն փոխանակել շրջանառությունից հանված կանխիկ դրամը Ռուսաստանի խնայբանկի հիմնարկների միջոցով, կարող են դա կատարել Ռուսաստանի բանկի մոսկվայի հաշվարկային-գանձարկղային կենտրոնում։

Ռուսաստան–Մակեդոնիա. Միջպետական հարաբերություններ

Ռուսաստանի ԱԳՆ ներկայացուցիչ Գրիգորի Կարասինը ուրբաթ օրը Մոսկվայում կայացած բրիֆինգում հիշեցրեց, որ օգոստոսի 18-ին Ռուսաստանի մայրաքաղաքում նախկին հարավսլավական հանրապետություն Մակեդոնիայի ներկայացուցչին հանձնվել է Ռուսաստանի արտաքին գործերի նախարարության գրասենյակի նոտա, որով առաջարկվում է հաստատել դիվանագիտական միջպետական հարաբերություններ։ Ինչպես հայտնեց Կարասինը, օգոստոսի 20-ին մակեդոնական կողմը պատասխան նոտայով Ռուսաստանի ԱԳՆ-ին տեղեկացրել է, որ ինքը համաձայն է այդ առաջարկությանը։ Այս կապակցությամբ համաձայնեցված արարողակարգին համապատասխան երկու երկրների դիվանագիտական հարաբերությունների հաստատման համաձայնագիրն ուժի մեջ մտավ ԱԳՆ նոտաների փոխանակման օրվանից, այսինքն, օգոստոսի 20-ից։ Գրիգորի Կարասինը նշեց, որ կողմերը մոտ ժամանակներս դիվանագիտական ներկայացուցիչներ կնշանակեն միջպետական կապերի զարգացման համար։ ԻՏ

Ռուսաստանը զենք կվաճառի Կորեային

Ռուսաստանի փոխվարչապետ Ալեքսանդր Շոխինը չհաստատեց այն բանի հնարավորությունը, որ Ռուսաստանը սպառազինությունների խոշոր խմբաքանակ կարող է վաճառել Հարավային Կորեային։ Նա ուրբաթ օրը Մոսկվայում եղած մամուլի ասուլիսում, որը նվիրված էր վերջերս Սեուլ կատարած իր այցի արդյունքներին։ Ուղեւորության ընթացքում Շոխինը Կորեայի կառավարությանն առաջարկել էր Ռուսաստանի պարտքի մարման հաշվին այդ երկրին մատակարարել մոտ 1,5 միլիարդ դոլարի սպառազինություն։ Շոխինի խոսքերով, Կորեային ռուսական զենքի մատակարարումը թույլ կտա լուծել երկու խնդիր. Հարավկորեական բանակին սպառազինել նորագույն տեխնիկայով եւ կրճատել Հարավային Կորեային Ռուսաստանի պարտքը։ Փոխվարչապետը նշեց, որ հանկարծ Ռուսաստանի ռազմական տեխնիկան «դասական բնույթ ունի», Հարավ. Կորեային դրա մատակարարումը չի խախտի ուժերի ռազմավարական հավասարակշռությունը Ասիա-Խաղաղօվկիանոսյան շրջանում։ ԻՏ

Սերմնետեսչի սահմանադրական հրամանագիրը ձերբակալված

Ինֆորմացիոն Սերմնետեսչության Ղանապետի տեսչության սահմանադրական զորքերի հրամանատար Վ. Շիրկովը ձերբակալվել է նախագահի հրամանը չկատարելու համար։ Այդ մասին ԻՏԱՌ-ի թղթակցին հայտնեցին Սերմնետեսչության Ղանապետության դատախազական անվտանգության ծառայությունում։ Պրոկուրորական մեկնաբանության այն տեղեկությունները, որ Շիրկովը ձերբակալվել է կաշառակերության համար։ «Գեներալ Շիրկովը կալանավորված է եւ գտնվում է պետական ապահովության նախարարության հատուկ պահպանության տակ», ընդգծեցին նախարարությունում։ ԻՏ

Մ՛տահոգ

Կինոմավերագրող Արա Վահունուց իմացա Շերենցի տան տեղը, իսկ երբ Մհեր Մկրտչյանին հարցրի նրա մասին, ասաց. «Անցած օրը զանգեցի։ Իմացավ ես եմ, զարմացավ. «Այ տղա, դու հլա կա՞ս»։ Մի քանի օր առաջ գնացի նրանց տուն։ Առաջինը դիմավորեց թոռը՝ Ազատիկը, հետո եկավ ինքը՝ ավագ (նաեւ Ավագ) Շերենցը։ Գրեթե չէր փոխվել, այսինքն՝ ինձ միշտ էլ թվացել է, թե նա հենց այդպես է ծնվել՝ բարի հեքիաթասացի նման, բեղ-մորուքով, մանկական պարզ ժպիտով։ Այստեղ տեղը չէ, իհարկե, խոսել նրա բազմաթիվ դերակատարումների մասին, զբաղվել դրանց վերլուծությամբ։ Ասենք միայն, որ դրանք անկրկնելի են իրենց բնականությամբ ու անմիջականությամբ։ Անմոռանալի է նրա կերտած յուրաքանչյուր կերպարը. Ավագը, օրինակ, «Մենք ենք մեր սարերը» կինոնկարից, «Հայրիկ» ֆիլմի պապը իր «Լոգրի» հուշերով ու կարոտի հրաշալի երգով, Սերոբը «Սերոբի ծառը» կարճամետրաժ ֆիլմից եւ այլն։ Այդ ֆիլմերը դիտելով հետո այլեւս չես կարող պատկերացնել մեկ այլ Ավագ կամ մեկ ուրիշ Սերոբ։ Սա է դերասանական վարպետության ու հաջողության բարձրակետը, մի բան, որին Շերենցը հասել է ոչ միանգամից, այլ տարիների, տասնամյակների ընթացքում ինքնաշխատ աշխատանքով, խաղալով Վահրամ Փափազյանի, Ցոլակ Ամերիկյանի, մյուս մեծերի հետ։

Սկզբում սովորել է Արմեն Գուլակյանի մոտ, ապա սուսմբ ծառայել Մոսկվայում Ռուբեն Սիմոնովի թատերական ստուդիայում։ Այդ տարիներն էլ համարում է լավագույնն իր կյանքում։ Երկար տարիներ աշխատել է Լենինականի թատրոնում, ապա տեղափոխվել Երեւան։ Աշխատել է այնպիսի ռեժիսորների հետ, ինչպիսիք են Վարդան Աճեմյանն ու Հենրիկ Մալյանը։ Վարդան Աճեմյանի մասին առայսօր խոսում է հիացմունքով ու պաշտամունքով, իսկ Մալյանի մասին հակիրճ ասում է. «Մենք ենք, մեր սարերը» ՝ ես յավ նկարեց»։ Ընդհանրապես սակավախոս էր զրուցակիցս, միշտ եւ միշտ իր հերոսների նման։ Խոսում է երկար դադարներ տալով, «փիլիսոփայորեն»։ Զրուցելով նրա հետ, համոզվում ես, որ նա այն հազվագյուտ դերասաններից է, որ ավելորդ դերասանական ճիգեր չգիտի գործադրել կինոդերեր խաղալու համար։ Ինքն էլ է դա հաստատում. «Ես երբեք դերասանություն չեմ արել, սար խաղ չեմ խաղացել»։

Շերենց. Օրեր են, կմթնեն, անց կկենան

Անմ անգամ Արովյան փողոցով իջնելիս դրա կինոծումկյաներծ հասնելուն ակամա փնտրում եմ անցնում ծայրերով այստեղ մի ժամանակ միշտ վերափար անող Ազատ Շերենցին։ Ոչ միայն նրան։ Կարծես դատարկված լինի մեր քաղաքը։ Ո՞ւր են մեր նշանավոր մարդիկ, մեր ավագները։ Որտե՞ղ են նրանք, ի՞նչ են անում, ինչպե՞ս են ապրում. սրանք հարցեր են, որ երեւի թե շատերին են հետաքրքրում։ Հասկաաեմ այս օրերին մենք նրանց կյանք ու զրույցի, խորհուրդների, պարզապես ներկայության կարիքն ունենք։

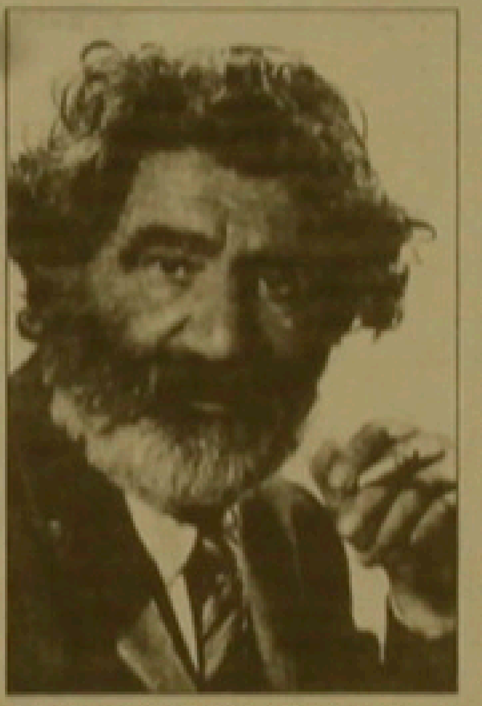

Հարցնում եմ ընկերներից, ծանոթներից, «ընկավորությունից», արդյո՞ք հիշո՞ւմ են իրար, հանդիպում, հարցնում ողջույնը։ Չի դժգոհում։ Ճիշտ է, հիմա ավելի ֆիչ-ֆիչ է դուրս գալիս, սկարացել է տեսողությունը։ Բայց անմ անգամ տեսնողները ճանաչում են, մոտենում, հյուրասիրում։ «Անմնամոտիկ ընկերս, դեռ Լենինականից սկսած, եղել է Ֆրունզիկը (նկատի ունի Մհեր Մկրտչյանին), պատմում է նա։ 16 տարեկանից խմում էր, անընդհատ խմում էր»։ Ապա չարաճճի ժպիտը ոգեւորված շարունակում է. «Հայտնի խմող է։ Մի օր էլ հավաքվել հասցրեց մեր անձանց կանգնեցնել մեր դեմքին եւ ասաց. «Շերենց, ի՞նչ»։ Ես հանգիստ խմա՛ ասելով։ «Շնորհակալ եմ»։ Հիշում է Շիրազին, պատմում նրա պատմություններից։

Պատասխանում է, որ հիմա էլ են հրավիրում հանդիպումների, որոնց ժամանակ նա սովորաբար ասում է. «Է՜, ինձ մնացել ա մի 40 տարի ապրելու»։ Հետաքրքրասիրությունից իմանում եմ ծննդյան թիվը՝ 1920։ «Դեռ փոքր եմ»։ «Այո, երբ դպրոցում էի», համաձայնում է զրուցակիցս եւ պատմում վերջերս տեսած իր երազը մի եզան մասին, որն ոգեցել է խփել իրեն։ Ասված ավելին, որ մորուքով էր, բռնել է եզան պոզերից եւ ասել. «Համկանում ե՞ս, ինչ ես անում. ես մարդ 127 տարի պիտի ապրի»։

Հիմա, իհարկե, չի խաղում։ Երբ խաղում էլ է, ապա արդեն «իր» դերերը. վերջերս ռեժիսոր Մելիք Ավագովը վավերագրական ֆիլմ է նկարել դերասանի մասին, որ շուտով բոլորս հնարավորություն կունենանք դիտելու։ Ճիշտ է, հիմա ֆիլ գործեր են էկրանավորվում եւ դերասանի համար դժվար է ինքնարտահայտման նոր կերպ գտնելը, բայց քանի որ թերթերը լույս են տեսնում, գուցե ոգեւո՞ր իր խոսքն ասել իր հայրենակից երկրպագուներին. «Ես կուզենայի, որ իմ ժողովուրդը հաստատակամ բնավորություն հանդես բերեր, չհուսահատվեր։ Ի՞նչ ասեմ. օրեր են, կմթնեն, անց կկենան»։

Զրուցելով Ազատ Շերենցի հետ, մտաբերելով նրա հերոսներին, ծոցերն արտաբերած նրանց իմաստուն խոսքերը, մտածում ես, թե աշխարհի բոլոր իմաստուն բաներն ասված են անցնող ու ծերերն, այսինքն շերենցավարի։

ԼԵՎՈՆ ԼԱՃԻԿՅԱՆ

ԱԶԳ - ՄԱՐԶԱԿԱՆ

ԱՌԱՋԻՆ ՇՐՋԱՆԻՑ ՄՆԱՑ ԵՐԵՔ ՉԵՏԱՁԳՎԱԾ ՀԱՆԴԻՊՈՒՄ

Առաջին շրջանից հետաձգված «Արարատ»–«Բանանց» հանդիպումն իր նշանակությամբ եւ բովանդակությամբ իրոք արժանի էր կենտրոնականը կոչվելու։ Խաղը դրամատիկ ընթացք եւ եզր ունեցավ. 14-րդ րոպեին երբ «Բանանցի» ֆուտբոլիստները այս եզրից ճնշելով պատասխանությունը, գնդակը հասցրին տուգանային հրապարակ եւ թիմի ավագ Սամվել Կոստանյանը գլխի հարվածով գնդակն ուղարկեց դարպասի հեռավոր անկյունը։ Այնքան ինչ շատ արագ եւ գեղեցիկ ստացվեց երկար ժամանակ արարատցիների մոտ ոչինչ չէր ստացվում, դեռ ավելին. 56-րդ րոպեին Անդրանիկ Հովսեփյանի սլացիկ անցումը աջից անընդունելի հեռավոր կանխեցին դաշտի տերերը եւ Արա Նիկողոսի փառահեղն խուզեց 11 մետրանոց հարվածը։ Հաշիվը դարձավ 2-0 եւ թվում էր անլյաժի կարեւոր հաղթանակն ապահովված է, մանավանդ, որ «Բանանցը» գործում էր մեծամասն ու հավելենկ։ Սակայն կատարեց մեծանալին։ Ընդամենը 13 րոպեի ընթացքում արարատցիները 4 անգամ գրավեցին հյուրերի դարպասը։ Այնքան ինչ սկսվեց 60-րդ րոպեին, երբ «Բանանցի» դարպասապահն անհասցենտես դուրս եկավ իր տեղից եւ Սեւադա Արզումանյանը գլխի հարվածով կրճատեց տարբերությունը։ Հետո պատկերը կտրուկ փոխվեց։ Արարատցիները մեծ տարերի մեջ, իսկ «Բանանցն», ընդհակառակը, կորցրեց վստահությունը եւ խուճապի մատնված կորցրեց մեծ պայքարում մասնակցելու իրենց ողիղը։ 64-րդ րոպեին Վահե Յաղմուրյանն աջից մտնելով տուգանային հրապարակ, հաշիվը հավասարեցրեց, 70-րդ րոպեին Արա Սարկավանն առաջ մղեց արարատցիներին, իսկ 73-րդ րոպեին Համլետ Մխիթարյանը գեղեցիկ հարվածով վերջակետ դրեց դիմադրական հանդիպմանը. «Արարատը» հաղթեց 4-2 հաշվով եւ 1-ին տեղի համար պայքարը ներկայացրեց։

Հետաձգված հերթական հանդիպումն անցկացրեց նաեւ «Շիրակը», որը 4-0 հաշվով հաղթեց «Նաիրիին»։

Առաջնության աղյուսակը օգոստոսի 31-ի դրությամբ

	Մ	Խ	Հ	Ո	Պ	Գ
1. Բանանց	24	14	12	0	2	60-10
2. Շիրակ	22	14	11	0	3	51-13
3. Արարատ	22	12	10	2	0	43-5
4. ՀԱԵՄ	20	12	10	0	2	38-17
5. Վան	19	14	9	1	4	42-18
6. ՀԱՄ ՖԻՄ	13	14	6	1	7	29-27
7. Կանաչ	13	14	6	1	7	20-25
8. Ցեմենտ	13	13	5	3	5	18-21
9. Երազանք	12	13	5	2	6	24-27
10. Նաիրի	12	14	5	2	7	13-30
11. Ավանգարդ	9	14	4	1	9	15-33
12. Իմպուլս	8	14	4	0	10	21-46
13. Քասախ	8	14	3	2	9	14-56
14. Սպարտակ	5	14	1	3	10	8-41
15. Կոտայք	4	14	2	0	12	18-45

Արմեն Մկրտչյանը աշխարհի փոխչեմպիոն

Արցախշահ-93-ը արգասաբեր է 20-ամյա երեւանցի Արմեն Մկրտչյանի համար։ Ազատ ոճի ըմբիշը վերջերս Աթենքում նվաճեց աշխարհի երիտասարդների չեմպիոնի կոչումը, իսկ Տորոնտոյում, համբերելով աշխարհի մեծահասակների առաջնությունում, մտավ եզրափակիչ, որտեղ միայն զիջելով Կուբայի ներկայացուցչին, բավարարվեց արծաթե մեդալով։ Դա նույնպես փայլուն նվաճում է ֆիզկուլտուրայի ինստիտուտի ուսանողի համար, որի մարզական կենսագրությունը մեծ սպորտում փաստորեն նոր է սկսվում։

Ծաղանողավոր ըմբիշին մարզում է Ռազմիկ Կարապետյանը։

Սարգիս Սարգսյանը պրոֆեսիոնալների շրջապատում

Հայաստանի 1-ին ծիծեռնակը դուրս է եկել պրոֆեսիոնալ մրցասպարեզ։ Երեւանցի Սարգիս Սարգսյանը ԱՄՆ-ում մասնակցեց «Նյու Հավենի» թենիսի միջազգային մրցաշարին, որի մրցանակային հիմնադրամը կազմում էր մեկ միլիոն 14 հազար դոլլար։

Հայ թենիսիստը հաջողությամբ հաղթահարեց 1-ին փուլը, սակայն 2-րդում 3-6, 3-6 հաշիվներով զիջեց ավստրալացի Վուս Ֆուդին։ Բոլոր դեպքերում միջազգային մրցումներում Հայաստանի մարզիկների 1-ին քայլերը ոչ միայն ցանկալի են, այլեւ հուսադրող։ Գ. Ա.

Էմմիյանի անհաջողությունը

Մեր թղթակից ԳՐԻԳՈՐ ԱՍԻՐԵԱՑԱՆԸ հաղորդում է Ֆրանսիայից

Հեռացատկի եվրոպայի ռեկորդակիր (1987 թ. 886 սմ.) Ռոբերտ Էմմիյանը Շտուտգարտում տեղի ունեցած թեթեւ ատլետիկայի աշխարհի առաջնությունում, ցավոք էլ սարօրինակ է, անհաջողության մատնվեց որակավորման մրցումներում։ Մրցասպարեզ դուրս եկած 43 հեռացատկորդները բաժանվել էին «Ա» եւ «Բ» խմբի։ Էմմիյանն ընդգրկված էր «Բ» խմբում։ Որակավորման նվազագույն արդյունքը սահմանված էր 810 սմ։ Սակայն նախանական փուլում այդ նորմատիվը կատարեցին ընդամենը 4 մասնակցներ՝ Ռուդլեր (ԱՄՆ, 830 սմ), Պեդրոսոն (Կուբա, 823 սմ), Պաուելը (ԱՄՆ, 815 սմ), Սկարբոնովը (Բուլղարիա, 810 սմ)։ Այս խմբակից միայն աշխարհի ռեկորդակիր եւ աշխարհի առաջ չեմպիոն Մայք Պաուելն էր «Բ» խմբից։ Բոլոր դեպքերում, բաց մրցակարգի, եզրափակիչի ուղեկիր ծեաֆ թերեցին նաեւ այն հեռացատկորդները, որոնք իրենց խմբերում 1-ին վերցված էին։ Ցավոք, Ռոբերտ Էմմիյանն իր համար անչափ համեստ արդյունքով (766 սմ) 23 մասնակիցների մեջ գրավեց ընդամենը 14-րդ տեղը եւ դուրս մնաց հեռացատկ պայքարից։ Ֆրանսիայի բաց առաջնությունում 2-րդ տեղ գրաված Ռոբերտ Էմմիյանը մեկ ամիս առաջ ցույց էր տվել 785 սմ արդյունք, որը նույնպես չի կարող գոհացուցիչ լինել։ Աշխարհի առաջնությունում որակավորման արգելքը հաղթահարած եւ եզրափակիչ մտած 12 մասնակիցներից ամենանվազագույն արդյունքը եղել է 791 սմ, ինչը Էմմիյանի դես տարանողավոր հեռացատկորդի համար սահման չէ, որը մի քանի տարի առաջ վարժապար 8 մետրից ավելի ցատկեր էր կատարում։ Երեւում է Ռոբերտ Էմմիյանին ինչ-որ բան խանգարում է վերականգնելու նախկին վիճակը։ ■

Իրանահայ բասկետբոլիստները ավարտեցին մրցաշրջանայությունը

Թեհրանի «Արարատ» բասկետբոլի թիմն ավարտեց իր մրցաշրջանայությունը Հայաստանում։ Վերջին հանդիպումը հյուրերն անցկացրին Հայաստանի հավաքականի հետ։ Դա մրցակիցների 3-րդ մրցավեճն էր։ Հիշեցնենք, որ առաջին երկուսում հաղթել էին մեր բասկետբոլիստները (90-83, 72-62)։ Երեւանում տեղի ունեցած հանդիպումն էլ չփոխեց ուժերի հարաբերակցությունը։ Հայաստանի ընտրանին դարձյալ առավելության հասավ 10 միավորի տարբերությամբ՝ 66-56 հաշվով, այն դեպքում, որ 1-ին կեսից հետո 40-34 հաշվով առջեւում էին սփյուռքահայ բասկետբոլիստները։ Չնայած անցկացրած բոլոր հանդիպումներում «Արարատը» պարտություններ կրեց, սակայն ընդհանուր տպավորությունն այդ թիմի մասին վատ չէր։ «Արարատը» Վիգենի Զատուրյանի գլխավորությամբ պատրաստվում է Թեհրանի 2-րդ խմբի առաջնությանը եւ բոլոր նախապատրաստերն ունի պայքարելու 1-ին խմբի ուղեգրի համար։

Սեպտեմբերին Իրանում տեղի կունենան համահայկական խաղերը, որին հրավիրված է նաեւ Հայաստանի հավաքականը, որ, ցավոք, ի վիճակի չէ հանդես գալ իր մարզական կազմով։

«Արարատ» մարզամշակութային կազմակերպությունը կենդրոնա պատմություն ունի։ Բացի Թեհրանից, այն իր մասնաճյուղերն ունի Իրանի եւս 5 քաղաքներում՝ Թավրիզում, Ուրմիայում, Գյուլպաշարում, Շիրազում եւ Սպահանում։

«Արարատ» ՄՄ կազմակերպության հովանու ներքո են գործում 12 մարզաձեւից՝ ֆուտբոլ, բասկետբոլ, վոլեյբոլ, մարմնամարզություն, բռնցքամարտ, թենիս, սեղանի թենիս, լեռնագնացություն, լող, թեթեւ ատլետիկա, ծանրամարտ, շախմատը։

Սպորտն այս կազմակերպությունում սիրողական բնույթ է կրում, սակայն «Արարատի» բազմաթիվ ներկայացուցիչներ պատրաստվել են Իրանի ազգային հավաքականների մարզական պատիվը։ Իհարկե, հայ մարզիկներ Ալֆրեդ Իրանի ֆուտբոլի գլխավոր հավաքականի անդամ է։ Հայաստանում Իրանի հավաքականի կազմում Ասիայի խաղերին է մասնակցել մեր հայրենակից բռնցքամարտիկներից մեկը։ Ֆուտբոլի Իրանի հավաքականում ժամանակին խաղացել են Անդրանիկ Իսկանդարյանը, Վազգեն Սաֆարյանը, Կարեն Դավթյանը եւ ուրիշներ։

«Արարատ» ֆուտբոլային թիմը հիմա Թեհրանի 1-ին խմբի առաջնության առաջատարն է եւ հավակնում է Իրանի բարձրագույն խմբի ուղեգրին։ Ծանրամարտի Ասիայի չեմպիոններ են եղել եղբայրներ Հակոբ եւ Լեւոն Թուխյանները։ ■

Ռուբեն Վարդանյան [illegible]

Մոտակա դրամական ռեֆորմի հետեւանքներից ազգաբնակչության շահերը պաշտպանելու նպատակով, «ՄԵՐԿՈՒՐԻ» ձեռնարկությունը երկու շաբաթով հայտարարում է 1961-1992 թթ. թողարկման թղթադրամների ընդունում 6 ամիս ժամկետով, որի դիմաց առաջարկում է 105%:

Փաստորեն Ձեզ հնարավորություն է ընձեռվում ոչ միայն կրկնապատկել Ձեր կարողությունը, այլեւ, փոխել Ձեր տրամադրության տակ գտնվող հին թողարկման թղթադրամները նորերով:

Mercury ENTERPRISE

Երեւան, Սայաթ Նովա 19, «Անի» հյուրանոց, 6-րդ հարկ, 636 սենյակ հեռ. 59-46-36

Լուրերի Հոսք

Տաջիկստանում կործանվել է ՅԱԿ-40 ինքնաթիռը

Շաբաթ օրը Լեռնային Բադախշանի վարչական կենտրոն Խորոգի օդանավակայանից թռիչք կատարելու ժամանակ կործանվել է Տաջիկստանի պետական ավիաընկերության ՅԱԿ-40 ինքնաթիռը, որը չվերթ էր կատարում Խորոգ-Դուշանբե ուղերթով: Այդ մասին ԻԹԱՌ-ին հայտնել է Տաջիկստանի Գերագույն խորհրդի նախագահի խորհրդական Դավլյատովը: Ըստ նախնական տվյալների, զոհվել է 35 հոգի, ընդ որում 2 օդաչու եւ ուղեկցորդուհին: Կենդանի է մնացել 4 ուղեւոր: Վթարի վայր է մեկնել կառավարական հանձնաժողովը: ԻԹ

Ուզբեկստանի միջազգային օդանավակայանին 500 միլիոն դոլլար

Ուզբեկստանի Նախարարների կաբինետը որոշում ընդունեց Տաշքենդի մոտակայքում միջազգային օդանավակայան կառուցելու մասին: Դրա առաջին հերթի կառուցմանը հատկացվել է 500 միլիոն ամերիկյան դոլլար: Օդանավակայանը տարեկան կսպասարկի մինչեւ 10 միլիոն ուղեւորների: Համալիրը կունենա երկու թռիչքադաշտ: Ենթադրվում է այն հանդերձավորել ամենաարդիական սարքավորումներով, որոնք կապահովեն սպասարկման բարձր մակարդակ: ԻԹ

Շեյխն արդարացվել է

Ռազմատունչ իսլամ կղերական շեյխ Օմար Աբդել Ռահմանին արդարացվել է այն մեղադրանքներից, թե ինքն է ղեկավարել Նյու Յորքի համաշխարհային կենտրոնի ահաբեկչության եւ մի շարք այլ տեղերում ահաբեկչության պլանավորման մեջ: Նրա եւ 14 հետեւորդների դեմ նույն մեղադրանքն էր ներկայացվել Նյու Յորքի ֆեդերալ դատարանում գործի քննության ժամանակ:

«Էփլի» նոր տպիչը փոքր բիզնեսի համար

«Էփլ կոմպյուտեր ինկ»-ը վաճառքի է հանել նոր տպիչ: «Էփլ պերսոնալ լազերռայթեր 300»-ի գինը 690 դոլլար է: Քաշը 15 ֆունտից կլ թեթեւ, րոպեում տպում է 4 տպված թերթ, թույլատրող հնարավորությունը 300/300 կետ դյույմի վրա: Տպիչը նախատեսված է տնային օֆիսներում, փոքր բիզնեսում եւ դպրոցներում օգտագործելու համար:

ԷԿՈ-ՊՐԵՍ

Համաճարակներ Ռուսաստանում

Օգոստոսի 16-ի դրությամբ ՌԴ Ռոստովի մարզի Վոլգոդոնսկ քաղաքում որովայնային տիֆի կասկածով հիվանդանոց է տեղափոխվել 339 մարդ, այդ թվում 116 երեխա: 213-ի (73-ը երեխա) ախտորոշումը հաստատվել է: Իսկ Սախալինի մարզում տարվա սկզբից գրանցվել է դիֆտերիայի 7 դեպք, ինչպես նաեւ 78 մանրէակիր: Հիվանդներից մեկը մահացել է: Հիվանդության աճը մասնագետները կապում են այն բանի հետ, որ պատվաստումները լրիվ չեն կատարվել: Վերջերս մարզում հայտնվել են նաեւ այնպիսի մոռացված հիվանդություններ, ինչպես կարմրուկը եւ կապույտ հազը:

Սնարք

Հիմնադիր եւ հրատարակիչ՝
«Ազգ» թերթի հիմնադիր խորհուրդ

Գլխավոր խմբագիր
ՅԱԿՈԲ ԱՒԵՏԻՔԵԱՆ / հեռ. 521635

Խմբագիր
ՀԱՄԼԵՏ ԳԱՍՊԱՐԵԱՆ / 581841

Տնօրէն
ՍԱՐԳԻՍ ՍԱՐԳՍԵԱՆ / 562863

Apple® Macintosh®
համակարգչային սարքավորմամբ
«Ազգ» թերթի

Azg
armenian daily

Editor
H. AVEDIKIAN / phone: 521635
47 Hanrapetoutian st.,
Yerevan, Armenia, 375010

Թերթի ձեւավորումն եւ [illegible]
[illegible]

digitised by A.R.A.R.@